

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE
DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

**ul. Niemodlińska 79 pok. 22
45-864 Opole
tel./fax: 77 454-07-10, 077 474-24-57
kom. 605-26-24-27, 607-79-05-85
e-mail: albeko@poczta.fm**

Wykonawcą
„Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza
na lata 2013-2017”, za pierwsze dwa lata obowiązywania”
był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Paweł Synowiec

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY BAZOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W MIEŚCIE DĄBROWA GÓRNICZA	4
3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW	5
3.1 DZIAŁANIA SYSTEMOWE	5
3.2 OCHRONA PRZYRODY	8
3.3 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	15
4. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI	40
5. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA	45
6. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.....	45
7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	46
8. LITERATURA	48

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo ochrony środowiska” (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) Prezydent Miasta co 2 lata powinien przedstawić Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. W dniu 4 września 2013 r., Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej przyjęła Uchwałę Nr XXXI/593/13 - „Program Ochrony Środowiska dla miasta Dąbrowa Górnicza na lata 2013-2017 z perspektywą na lata 2018-2020”, który obejmował cele z „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji Programu ochrony środowiska. W samym Programie założono, iż analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.).

W obowiązującym Programie Ochrony Środowiska założono, że system monitoringu dla miasta powinien zawierać n/w działania, które pozwolą na bieżące monitorowanie jego realizacji:

1. systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu; wynikiem tych działań będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
2. uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych; otrzymany materiał będzie służył przygotowaniu raportów,
3. przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
4. analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
5. analiza przyczyn odchyleń oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
6. przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY BAZOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W MIEŚCIE DĄBROWA GÓRNICZA

Dane podstawowe do wykonania „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza na lata 2013-2017, za pierwsze dwa lata obowiązywania” stanowią głównie:

- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu miasta,
- informacje pozyskane z Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej,
- raporty o stanie środowiska w województwie śląskim wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- informacje statystyczne GUS,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach,
- informacje z innych źródeł oraz opracowania własne.

3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW

3.1 Działania systemowe

3.1.1 Doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów
<ul style="list-style-type: none">
Silny nadzór nad kierunkami rozwoju miasta i roli ochrony środowiska w jego rozwoju,
Monitoring tworzenia i późniejszej realizacji strategii, polityk, planów, programów i dokumentów programowych pod kątem ochrony środowiska
<i>Realizacja zadania:</i> Zadanie realizowane jest na bieżąco, zarówno przez Wydział Ekologii i Rolnictwa jak i inne wydziały na etapie opracowywania oraz opiniowania wszystkich polityk, strategii i programów zgodnie z obowiązującymi aktualnie przepisami. Ponadto zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska - dla dokumentów, dla których jest to wymagane - wykonywana jest tzw. strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, w celu sprawdzenia, czy rozwiązania w nich zawarte nie przyniosą w przyszłości zagrożenia dla środowiska.
3.1.2 Upowszechnienie i wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego
<ul style="list-style-type: none">
Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi
<i>Realizacja zadania:</i> Lokalne akcje proekologiczne podejmowane są przez wspólnoty społeczne, które sprawują społeczną kontrolę nad działaniami przedsiębiorstw i instytucji. Aby mogły skutecznie wypełniać tę rolę, konieczne jest zapewnienie im dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie oraz o działaniach instytucji w sektorze ochrony środowiska. Szczególną rolę pełnią tu pozarządowe organizacje ekologiczne, które grupują najbardziej aktywnych, świadomych członków społeczeństwa, a tym samym są najbardziej cenionym partnerem kontrolującym działania organów państwowych oraz przedsiębiorstw z punktu widzenia ochrony środowiska. Przepisy prawa gwarantują udział społeczeństwa, w tym w szczególności organizacji ekologicznych, w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska, w opiniowaniu projektów aktów prawnych, a także projektów finansowanych ze środków publicznych, w tym przede wszystkim ze środków Unii Europejskiej. Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi realizowana jest na bieżąco w ramach działań wykonywanych przez pracowników Urzędu Miejskiego - w UM działa Biuro Organizacji Pozarządowych, które jest koordynatorem współpracy organizacji pozarządowych z gminą. Ponadto w Dąbrowie Górniczej funkcjonują: Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych oraz Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości w Dąbrowie Górniczej, który współpracuje z organizacjami pozarządowymi.
<ul style="list-style-type: none">
Wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach na terenie miasta Dąbrowa Górnicza
<i>Realizacja zadania:</i> Systemy Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) zapewniają włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych i przypisanie zagadnień do kompetencji jej zarządu. Systemy te są dobrowolnym zobowiązaniem się organizacji w postaci przedsiębiorstwa, placówki sektora finansów, szkolnictwa, zdrowia, jednostki administracji publicznej i innej do podejmowania działań mających na celu zmniejszanie oddziaływań na środowisko, związanych z prowadzoną działalnością. Posiadanie przez daną firmę prawidłowo funkcjonującego SZŚ gwarantuje, iż firma ta działa zgodnie ze wszystkimi przepisami ochrony środowiska. Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu (EMAS) (ang. <i>Eco-Management and Audit Scheme</i>) to system zarządzania środowiskowego, w którym dobrowolnie mogą uczestniczyć organizacje (przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje, urzędy). Głównym założeniem systemu jest wyróżnienie tych organizacji, które wychodzą poza zakres minimalnej zgodności z przepisami i ciągle doskonalą efekty swojej działalności środowiskowej. Na terenie Dąbrowy Górniczej działają przedsiębiorstwa posiadające certyfikowane Systemy Zarządzania Jakością (PN-EN ISO 9001:2000, ISO 14001, HACCP). Przedmiotowe zadanie realizowane jest przez organizacje pozarządowe
3.1.3 Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

- Kontynuacja realizacji programu edukacji ekologicznej - m.in. współorganizacja akcji ekologicznych (np. Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata, Pikniki Ekologiczne, Dzień bez Samochodu),
- Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów, sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową,
- Wyposażenie szkół w wydawnictwa i prezentacje multimedialne propagujące walory i turystykę przyrodniczą na terenie miasta, spotkania i współpraca szkół ze środowiskiem naukowym i organizacjami pozarządowymi (np. wspólne zajęcia terenowe), organizacja konkursów plastycznych, fotograficznych dotyczących tej tematyki, regularne programy i publikacje w regionalnych mediach

Realizacja zadania:

Zadania realizowane są na bieżąco przez Wydział Ekologii i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej, m.in. w zakresie:

- współorganizacji i wspierania akcji proekologicznych, w tym zapewnienie materiałów do sprawnego przeprowadzenia akcji - np. „Dzień Ziemi” pod hasłem „Zrównoważony rozwój - szansą dla przyszłości”,
- organizacji warsztatów, konkursów, seminariów o tematyce ekologicznej w placówkach oświatowych (w tym - zakup nagród za udział w konkursach ekologicznych) - np. kolejne edycje „Miejskiego Konkursu Wiedzy Ekologicznej”,
- pomocy finansowej udzielanej placówkom oświatowym poprzez przekazywanie literatury, materiałów, informacji związanych z ochroną środowiska,
- organizowania terenowych wyjazdów na warsztaty ekologiczne w miejsca przyrodniczo cenne,
- propagowania działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Zakup i rozprowadzenia roślin w ramach akcji: „Dzień Ziemi”, „Święto Drzewa” i „Dożynki 2013”	23.855,00
2.	2014	Zakup i rozprowadzenia roślin w ramach akcji: „Dzień Ziemi” i „Święto Drzewa”	22.555,00
3.	2013	"Partnership Around the Oak" - projekt realizowany przez europejskie miasta, których nazwa pochodzi od dębu lub dąbrowy, czyli miejsca, w których rosną dęby, w których herbach występują elementy dębu lub których historia związana jest z tym drzewem; tematyka spotkań dotyczyła m. in. gospodarki odpadami, ścieżek rowerowych itp.	83.389,65
4.	2013	Popularyzacja wiedzy w zakresie edukacji ekologicznej wśród uczniów dąbrowskich placówek oświatowych	11.754,00
5.	2014		11.464,00
6.	2014	Zakup „Map przyrodniczo-turystycznych po Dąbrowie Górniczej” - 650 egz.	4.205,20
7.	2014	Zakup książki „Przewodnik Przyrodniczy po Dąbrowie Górniczej”	25.050,00

- Współdziałanie władz miasta z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego Ochrony (w tym organizowanie konferencji prasowych dotyczących zagadnień ochrony środowiska),

Realizacja zadania:

Środki masowego przekazu są silnym instrumentem kształtowania postaw proekologicznych. Najbardziej powszechnym źródłem informacji o problemach ochrony środowiska jest prasa, radio i telewizja.

Dobrze przeprowadzona edukacja w prasie lokalnej ma na celu rozbudzenie świadomości mieszkańców przejawiającej się w ich konkretnych działaniach związanych z troską o otaczające ich najbliższe środowisko. Ważny jest również wybór odpowiednich treści, położenie szczególnego nacisku na uświadomienie, że pojedyncze zachowania każdego mieszkańca mają wielkie znaczenie w zachowaniu czystości i estetyki terenu miasta. Dlatego niezbędna jest tematyka związana m. in. z odpadami, ochroną wód i powietrza oraz ze znaczeniem przyrody.

Media w porozumieniu z Urzędem Miejskim przybliżają te tematy wielokrotnie, stosując różne formy przekazu. Edukacja ekologiczna w mediach, przede wszystkim w prasie, jest stosunkowo prosta do przeprowadzenia, wymaga jednak odpowiedniego przygotowania dziennikarzy, a także współpracy z instytucjami posiadającymi odpowiednie informacje. Najbardziej dynamiczny rozwój, w chwili obecnej, pod względem zainteresowania i formy przekazu osiągnął internet.

Zadanie realizowane jest w sposób ciągły w ramach promocji oraz edukacji ekologicznej.

- Organizowanie wycieczek szkolnych w miejsca obrazujące bogactwo przyrodnicze miasta oraz objęcie patronatu przez poszczególne szkoły nad przestrzeganiem ochrony wytypowanych obszarów przyrodniczo cennych

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane jest na bieżąco w ramach realizacji programów dydaktyczno-oświatowych.
<ul style="list-style-type: none"> • Uspołecznienie procesów planistycznych i decyzyjnych mających związek ze środowiskiem i jego ochroną, • Zamieszczanie w Internecie, prasie i siedzibie Urzędu informacji o pracach administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji administracyjnych i realizacją prac planistycznych oraz informacji o możliwości wnoszenia uwag i wniosków
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane jest na bieżąco - w przypadku przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub podczas postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, informacje są zamieszczane w Internecie oraz prasie na okres 21 dni.
<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenia przedstawicieli organizacji ekologicznych do ciał konsultacyjnych i opiniodawczych, funduszy ekologicznych itp.
<i>Realizacja zadania:</i>
W Dąbrowie Górniczej funkcjonują: Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych jako ciało konsultacyjne i opiniodawcze oraz Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości w Dąbrowie Górniczej, który współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Ponadto w Urzędzie Miejskim działa Biuro Organizacji Pozarządowych, które jest koordynatorem współpracy organizacji pozarządowych z gminą.
<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie i utrzymywanie interaktywnej bazy danych o środowisku, informującej o jego stanie i działaniach na rzecz jego ochrony, dostępnej za pomocą Internetu, • Rozwinięcie publicznie dostępnego internetowego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, zapewniającego sprawny wgląd społeczeństwa do ww. danych (w ramach rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Zagłębiu Dąbrowskim i prowadzonego Ekoportalu)
<i>Realizacja zadania:</i>
Publicznie dostępny wykaz danych prowadzony jest na bieżąco zgodnie z obowiązującymi przepisami na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP). Ponadto informacje o środowisku i jego ochronie zamieszczane są na stronie internetowej: www.dabrowa-gornicza.pl , w portalu „Miasto” - zakładka „Ekologia”.
<ul style="list-style-type: none"> • Włączenie do miejskiego systemu informacji przestrzennej zagadnień ochrony środowiska (źródła uciążliwości i zasięg ich oddziaływań, obszary zagrożeń, tereny eksploatacji surowców, przyrodnicze obszary chronione itp.).
<i>Realizacja zadania:</i>
Miasto Dąbrowa Górnicza posiada opracowaną mapę akustyczną, obejmującą wszystkie istotne źródła hałasu - drogowego, kolejowego, tramwajowego oraz przemysłowego. Podstawowe źródło informacji o klimacie akustycznym na terenie Dąbrowy Górniczej stanowią przygotowane imisyjne mapy hałasu. Mapa akustyczna jest dostępna dla każdego mieszkańca - na portalu internetowym: www.mapaakustyczna.dabrowa-gornicza.pl .
3.1.4. Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji
<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów zobowiązujących do podejmowania działań mających na celu zabezpieczanie środowiska przed negatywnym oddziaływaniem oraz ograniczanie tego oddziaływania, • Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu, • Wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadania realizowane jest każdorazowo na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
<ul style="list-style-type: none"> • Nadzór nad realizacją planów zagospodarowania przestrzennego dla wydzielonych obszarów planistycznych wraz z prognozami oddziaływania na środowisko
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane jest przez organ administracji architektoniczno-budowlanej na etapie wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę, przyjmowania zgłoszeń robót budowlanych itp.

3.2 Ochrona przyrody

3.2.1 Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej			
<ul style="list-style-type: none"> Określenie najbardziej wartościowych krajobrazowo obszarów rolniczych i ich ochrona 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie jest realizowane na bieżąco przez Urząd Miejski - w obszarze granic administracyjnych gminy występują obszary rolnicze, które ze względu na wartości krajobrazowe i przyrodnicze podlegają stałej ochronie.			
<ul style="list-style-type: none"> Utworzenie obszarów chronionego krajobrazu, rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, stanowisk dokumentacyjnych i pomników przyrody - przynajmniej w zakresie wskazanym w inwentaryzacjach przyrodniczych, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dąbrowa Górnicza przywołuje treść dokumentów zawierających wyniki inwentaryzacji przyrodniczych Dąbrowy Górniczej. W dokumentach tych zaproponowano m. in. utworzenie kilkudziesięciu użytków ekologicznych, kilku zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kilkunastu rezerwatów przyrody.</p> <p>Obecnie na terenie miasta zlokalizowanych jest sześć użytków ekologicznych, jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy, jedno stanowisko dokumentacyjne. Dwadzieścia sześć drzew oraz jeden obszar poddane są ochronie jako pomniki przyrody. Zniesiono ochronę prawną w stosunku do dwóch drzew. Trzy obszary poddano ochronie prawnej Natura 2000. Na obszarach tych położone są cenne przyrodniczo tereny, wskazane w waloryzacji przyrodniczej, takie jak: „Lipienniki pod Ujejscem”, „Tłustosze nad Trzebyczką”, „Łąki Łęka”, „Uroczysko Rudy”, „Uroczysko Wypaleniska”. W analizowanym okresie cztery drzewa poddano pod ochronę prawną jako pomniki przyrody.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnienie spójności miejskiego systemu przyrodniczego (w tym węzłów i korytarzy ekologicznych) w ocenach oddziaływania na środowisko oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest na bieżąco na etapie opracowywania ocen oddziaływania na środowisko oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.			
<ul style="list-style-type: none"> Budowa nowych i utrzymanie istniejących ścieżek przyrodniczo - dydaktycznych na terenach miejskich, w tym na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, oraz zapewnienie działań promocyjnych: stworzenie infrastruktury w postaci m.in. tablic informacyjnych i oznakowań, wydanie aktualnego przewodnika 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2014	Dotacja celowa przekazana do samorządu województwa na odrestaurowanie ścieżek dydaktycznych na terenach chronionego przyrodniczo krajobrazu	10.000,00
<ul style="list-style-type: none"> Wytypowanie niezagospodarowanych terenów przestrzeni miejskiej, na których możliwe i zasadne jest założenie terenów zieleni i zadrzewień, oraz zagospodarowanie tych terenów, udostępnienie społeczeństwu w celach rekreacyjnych, oraz należyte utrzymanie istniejących obiektów zieleni miejskiej; Identyfikacja niezagospodarowanych terenów pod kątem możliwości zakładania terenów zieleni i zadrzewień; Zagospodarowanie ww. terenów poprzez zakładanie terenów zieleni niskiej i wysokiej oraz elementów architektury ogrodowej (ławki, stoły, place zabaw) 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Zagłębiowski Park Linearny - rewitalizacja obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemszy i Brynicy; rok 2013 wprowadzono do planu w związku z nawiązaniem Partnerstwa Gmin Zagłębia Dąbrowskiego (7 j.s.t., organizacje pozarządowe, Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego, Zagłębiowska Izba Gospodarcza) w celu udziału	brak kosztów w 2013 r. (została podpisana umowa o dofinansowanie)

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

		<p>w projekcie predefiniowanym „Budowa kompetencji do współpracy między samorządowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego”, którego efektem było wspólne złożenie w kwietniu 2013 r. wniosku o dofinansowanie w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) na lata 2009-2014; na lata 2014-2016 w ramach projektu podjęte zostaną następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i wdrożenie Planu rozwoju instytucjonalnego partnerstwa, - przeprowadzenie konsultacji społecznych, - opracowanie strategii obszaru funkcjonalnego - Zielona infrastruktura Zagłębia Dąbrowskiego, - opracowanie dokumentacji w tym koncepcji urbanistyczno-architektonicznej Zagłębiowskiego Parku Linearnego Doliny Przemyszy i Brynicy 	
2.	2014	<p>Zagłębiowski Park Linearny - rewitalizacja obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemyszy i Brynicy; w 2014 r. zakupiono sprzęt komputerowy na potrzeby realizacji projektu, zawarto umowę na opracowanie „Planu rozwoju instytucjonalnego partnerstwa”; zawarto i rozliczono umowy w przedmiocie wykonania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadania A: Informacja i promocja, - zadania B: konsultacje społeczne, - zadania C: strategia obszaru funkcjonalnego - zielona Infrastruktura Zagłębia Dąbrowskiego. <p>W związku z nie rozstrzygnięciem dwóch postępowań na Zadanie D - Dokumentacja dla Zagłębiowskiego Parku Linearnego obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemyszy i Brynicy - opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej, skład Komitetu Sterującego podjął decyzję o próbie wyłonienia Wykonawcy w innym trybie tj. konkursu, którego główną nagrodą poza finansową, będzie możliwość stworzenia dokumentacji budowlano-projektowej dla całego obszaru funkcjonalnego i zielonych przestrzeni parkowych ujętych w projekcie. Zawarto umowy z 2 członkami sądu konkursowego posiadającymi kwalifikacje umożliwiające ocenę zgłoszonych prac konkursowych. Na 2015 r. zaplanowano zorganizowanie 4 spotkań komitetu sterującego, jednodniowych warsztatów partnerskich z zakresu komunikacji i współpracy oraz przeprowadzenie konkursu na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej. Na 2016 r. zaplanowano opracowanie dokumentacji dla Zagłębiowskiego Parku Linearnego.</p>	161.220,00
3.	2014	Wykonanie prac remontowych i renowacyjnych w Parku Staszica	50.000,00
4.	2014	Wykonanie prac renowacyjnych w Parku Podlesie	102.400,00
5.	2014	Wykonanie ścieżki łączącej dzielnicę Strzemieszyce Wielkie z Gołonogiem	5.127,13
6.	2014	Ścieżki spacerowe Lasu „Nowe Podlesie” - renowacja ścieżek w parku Podlesie w ramach projektu	107.139,13
7.	2014	Zagospodarowanie Osiedla Łączna - zawarto i zrealizowano umowę na przygotowanie koncepcji zagospodarowania terenu Osiedla Łączna wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej	18.302,40
8.	2014	Rewitalizacja amfiteatru Żabkowickiego - zawarto i zrealizowano umowę na przygotowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego terenu amfiteatru Żabkowickiego oraz dokumentacji projektowej	22.140,00
• Kompleksowe utrzymanie terenów zieleni miejskiej			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Urządzanie i utrzymanie terenów zieleni miejskiej	6.767.648,19
2.	2013	Prace z zakresu bieżącej konserwacji i utrzymania terenów zieleni miejskiej	200.000,00
3.	2014	Urządzanie i utrzymanie terenów zieleni miejskiej	7.524.754,29

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

4.	2014	Bieżące utrzymanie czystości oraz <u>konserwacja terenów zieleni</u>	b. d. sz. - całość zadania: 2.383.945,40
5.	I półr. 2015	Konserwacja i utrzymanie terenów zieleni miejskiej wraz z pracami aranżacyjnymi i interwencyjnymi (w tym wycinka i podcinka drzewa)	1.695.275,72
<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzanie do decyzji administracyjnych związanych z procesem budowlanym zapisów o ochronie zieleni i kompensacjach przyrodniczych, a następnie kontrola i egzekucja tych zapisów			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest przez Urząd Miejski na bieżąco na etapie wydawania decyzji administracyjnych.			
<ul style="list-style-type: none"> Analiza zamierzeń inwestycyjnych, dla których nie jest wykonywany raport o oddziaływaniu na środowisko, pod kątem zapewnienia właściwej ochrony przyrody			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest na bieżąco w zależności od potrzeb.			
<ul style="list-style-type: none"> Kierowanie projektów budowlanych oraz wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu do uzgodnień wewnętrznych (w ramach struktury Urzędu Miasta) w sposób zapewniający możliwość wypowiedzenia się w sprawach ochrony przyrody na wczesnym etapie procedury			
Realizacja zadania:			
Na etapie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przeprowadzane są konsultacje branżowe w ramach struktury wewnętrznej Urzędu Miasta.			
<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnienie utworzonych i planowanych obszarów ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest na bieżąco na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.			
<ul style="list-style-type: none"> Inwentaryzacja i opracowanie strategii ochrony i renaturalizacji istniejących obszarów wodno-błotnych oraz siedlisk zagrożonych wyginieciem			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest na bieżąco na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dla planowanych inwestycji sporządzane są opracowania ekofizjograficzne charakteryzujące poszczególne elementy przyrodnicze i ich wzajemne powiązania na obszarze objętym planem. Celem takich opracowań jest m. in. eliminowanie lub ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko.			
<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie kontroli konserwatora przyrody nad działaniami melioracyjnymi, których realizacja może znacząco oddziaływać na przyrodę			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest w przypadku zaistnienia konieczności zasięgnięcia opinii konserwatora.			
<ul style="list-style-type: none"> Podjęcie działań zapobiegawczych dla powstrzymania degradacji siedlisk florystyczno-faunistycznych w obrębie poeksploatacyjnych akwenów wodnych			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest na bieżąco na etapie opiniowania i nadzorowania inwestycji.			
3.2.2 Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego			
<ul style="list-style-type: none"> Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym oraz śródleśnych zbiorników i cieków wodnych			
Realizacja zadania:			
Zgodnie z zawartym porozumieniem nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa sprawowany jest przez Nadleśnictwo Siewierz.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa sprawowanego przez Nadleśnictwo Siewierz zgodnie z zawartym porozumieniem	37.056,00
2.	2014		37.056,00
<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzanie udoskonalonych rębni naśladujących naturalne procesy w ekosystemie leśnym			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Katowicach oraz Nadleśnictwo Siewierz w ramach użytkowania rębego.			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie fragmentacji kompleksów oraz ochrona ściany lasu poprzez rozbudowę okrajków i oszyjków; • Przebudowa monokultur iglastych w kierunku zgodności z siedliskiem i roślinnością potencjalną; • Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej			
Realizacja zadania:			
Zadania w kompetencjach Nadleśnictwa Siewierz zgodnie z planem urządzania lasu.			
<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie zasad współpracy pomiędzy Urzędem Miejskim, Nadleśnictwem i służbami weterynaryjnymi w zakresie odłowu dzikiej zwierzyny penetrującej przedmieścia			
Realizacja zadania:			
Odłów dzikiej zwierzyny dokonywany jest przez myśliwych z kół łowieckich zgodnie z Ustawą z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (t. j. Dz.U. 2015, poz. 2168).			
<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja mieszkańców przedmieść w zakresie ochrony dzikich zwierząt oraz zachowania zasad bezpieczeństwa w kontaktach z nimi			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez koła łowieckie.			
<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona i tworzenie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych i wzdłuż cieków wodnych			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez Urząd Miejski, w ramach działań edukacyjnych promujących zachowywanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.			
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie planu urządzania lasu dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz poddanie go procedurze oceny oddziaływania na środowisko			
Realizacja zadania:			
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na okres gospodarczy od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2018 r. wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko został zatwierdzony przez Ministra Środowiska w 2010 r.			
<ul style="list-style-type: none"> • Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi			
Realizacja zadania:			
Przy zalesianiu gruntów podstawowe znaczenie ma zgodność ich lokalizacji z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.			
Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:			
<ul style="list-style-type: none"> - grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach zbiorników wodnych, - strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska, - hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.			
Grunty przeznaczone do zalesienia wyznacza wyłącznie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Obowiązek zalesiania gruntów ciąży na nadleśniczych w odniesieniu do gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach lub użytkownikach wieczystych pozostałych gruntów.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Wypłata ekwiwalentów należnych za wyłączenie gruntów z upraw rolnych i prowadzenie upraw leśnych	4.695,82
2.	2014		4.738,18
<ul style="list-style-type: none"> • Inwentaryzacja zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego, • Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)			
Realizacja zadania:			
Zadania realizowane przez Nadleśnictwo Siewierz w ramach działalności podstawowej, ubocznej i dodatkowej. W Nadleśnictwach funkcjonuje System Informatyczny Lasów Państwowych (SILP) służący do gromadzenia, przetwarzania i obiegu informacji. Zasady funkcjonowania SILP określa Zarządzenie nr 9 Dyrektora Generalnego Lasów państwowych z dnia 10 marca 1997 r. wraz z późniejszymi zmianami. System zawiera i porządkuje zbieranie informacji o substancji leśnej na terenie wszystkich nadleśnictw w kraju.			
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane na bieżąco przez Urząd Miejski oraz Nadleśnictwo Siewierz. Trwale zrównoważona gospodarka leśna jest to działalność zmierzająca do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym i ponadlokalnym, bez szkody dla innych ekosystemów.

Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności: zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą.

3.2.3 Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody

- Retencjonowanie wód opadowych poprzez instalację odpowiednich urządzeń na ciągach kanalizacji deszczowej i rowów melioracyjnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane jest poprzez utrzymanie wylotów miejskiej kanalizacji deszczowej zgodnie z warunkami pozwoleń wodnoprawnych. Ponadto dokonuje się również renowacji rowów melioracyjnych.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Eksplotacja i bieżące utrzymanie sieci kanalizacji deszczowej i ogólnospławnej na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza, czyszczenie rowów melioracyjnych, opłata za odprowadzanie wód opadowych i deszczowych, renowacja rowów odwadniających	553.891,47
2.	2014		686.644,25

- Wspieranie stosowania zamkniętych obiegów wody w przedsiębiorstwach

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane jest na bieżąco przez podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe oraz organy administracji samorządowej.

- Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych

Realizacja zadania:

Pozwolenia wodnoprawne są na bieżąco weryfikowane przez pracowników urzędu.

3.2.4 Zabezpieczenie przed skutkami powodzi

- Udrożnienie i konserwacja melioracji szczegółowych i podstawowych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane jest na bieżąco poprzez czyszczenie rowów melioracyjnych oraz renowację rowów odwadniających - koszty zostały przedstawione w punkcie 3.2.3.

- Wprowadzanie odpowiednich zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy w celu unikania zabudowy terenów zalewowych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane jest na bieżąco na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez wprowadzanie zapisów pod kątem nie przeznaczania terenów zalewowych pod zabudowę.

- Kontynuacja działań zapewniających ochronę przed powodzią;
- Rozbudowa systemu monitorowania zagrożenia powodziowego oraz ostrzegania o zagrożeniu powodziowym (rozwój systemów komunikacji radiowej, zakup i zainstalowanie urządzeń sygnalizacyjno - alarmowych)

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco poprzez:

- stały monitoring prognozy pogody w ramach Sytemu Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania tj. za pośrednictwem otrzymywanych danych z IMGW oraz poprzez stronę internetową www.accuweather.com i prognozy pogody przedstawianej w ogólnodostępnych mediach,
- poddawaniu całodobowej analizie i monitorowaniu wszystkich ostrzeżeń i komunikatów prognoz pogody dostarczanych drogą elektroniczną do Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- stały kontakt telefoniczny z Służbą Dyżurną - Zarządcą Zbiornika Kuźnica Warężyńska, która prowadziła niezależnie monitoring tego zbiornika oraz stanu wody i wałów na rzece Przemszy,
- współpracę z Dąbrowskimi Wodociągami Sp. z o.o. w zakresie monitoringu spływu ścieków sanitarnych do kolektorów.

Ponadto w ramach oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i ochrony przeciwpowodziowej, przedstawiciele Urzędu Miejskiego uczestniczyli w komisyjnych przeglądach rzek, cieków i zbiorników wodnych oraz urządzeń hydrologicznych znajdujących się na terenie miasta.

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie systemu szybkiego ostrzegania i reagowania w przypadku zagrożenia powodzią; Ochrona przed powodzią - odbudowa i konserwacja urządzeń przeciwpowodziowych
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Zgodnie z ustawą Prawo wodne, za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiadają: Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW) oraz organy samorządowe (samorząd województwa, powiatu, gmin). Z inicjatywy Dyrektora RZGW powstaje projekt planu ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym. Poza tym RZGW są odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.</p>
3.2.5 Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej
<ul style="list-style-type: none"> Monitoring stanu jakości gleby i ziemi, głównie na terenach przemysłowych i poprzemysłowych; Okresowa zawartość metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Zadanie wykonywane okresowo przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz przez Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej. W analizowanych latach WIOŚ nie prowadził monitoringu stanu jakości gleby i ziemi.</p> <p>Natomiast w 2014 r. na zlecenie Gminy Dąbrowa Górnicza - Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Owocowej 8, wykonał badanie gleb na terenie miasta. Próbkę gleb pobrano z 40 wyznaczonych miejsc:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 próbki z gruntów zabudowanych, 7 próbek z terenów przemysłowych, 29 próbek z gruntów ornych, 2 próbki z użytków zielonych. <p>W pobranych próbkach stwierdzono następujące ilości przekroczeń w stosunku do dopuszczalnych wartości:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ w odniesieniu do stężeń metali ciężkich <ul style="list-style-type: none"> kadm (Cd) - przekroczenia w 8 próbkach, ołów (Pb) - przekroczenia w 14 próbkach, cynk (Zn) - przekroczenia w 17 próbkach,   ➤ w odniesieniu do stężeń wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych - przekroczenia w 13 próbkach, ➤ w odniesieniu do stężeń olejów mineralnych - przekroczenia w 2 próbkach. <p>W badanych próbkach nie stwierdzono przekroczeń w stosunku do dopuszczalnych wartości stężeń w przypadku miedzi (Cu), węglowodorów aromatycznych oraz benzyny.</p> <p>W większości przypadków nieznaczne przekroczenia zawartości metali ciężkich (Zn, Cd, Pb) w badanych glebach, związane mogą być z budową geologiczną Gminy Dąbrowa Górnicza i naturalną zawartością tych pierwiastków w rudonośnych (Zn-Pb) dolomitach kruszonośnych triasu, które zawierają znaczne ilości cynku, kadmu i ołowiu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja i inwentaryzacja miejsc zanieczyszczonych oraz podejmowanie działań w celu doprowadzenia środowiska do stanu właściwego; Podejmowanie działań zobowiązujących właścicieli zanieczyszczonych terenów (oraz podmiotów będących sprawcami zanieczyszczeń) do doprowadzenia środowiska do stanu właściwego; Identyfikacja źródeł zanieczyszczenia ziemi oraz podjęcie działań w celu wyeliminowania znaczącego negatywnego oddziaływania; Zobowiązanie sprawców zanieczyszczeń oraz podmiotów których działalność stanowi zagrożenie wystąpienia szkody w środowisku do wyeliminowania tego zagrożenia lub do doprowadzenia środowiska do stanu właściwego
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Zadania w kompetencjach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, który w ramach swojej działalności realizuje zadania związane z postępowaniami zmierzającymi do podejmowania działań zapobiegawczych lub naprawczych, postępowania związanych z rekultywacją powierzchni ziemi, na której występuje zanieczyszczenie gleby lub ziemi. W przypadku działalności stwarzającej ryzyko szkody w środowisku - RDOŚ nakłada obowiązek prowadzenia pomiarów zawartości substancji w glebie, ziemi lub wodzie oraz określa obowiązek poniesienia kosztów działań zapobiegawczych i naprawczych.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Ochrona gruntów rolnych na terenach cennych przyrodniczo przed zmianą sposobu użytkowania (w dokumentach planistycznych i decyzjach administracyjnych)
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Zadanie realizowane jest na bieżąco na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez wprowadzanie zapisów pod kątem ochrony gruntów rolnych na terenach cennych przyrodniczo przed zmianą sposobu użytkowania.</p>

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<ul style="list-style-type: none"> Działanie edukacyjne wsparte mechanizmami wsparcia w zakresie doradztwa rolniczego i korzystania z funduszy europejskich
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane jest przez Urząd Miejski na bieżąco poprzez koordynowanie wspólnych działań z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego.
<ul style="list-style-type: none"> Kontynuacja rekultywacji miejsc zanieczyszczonych i niekorzystnie przekształconych oraz likwidacja i zagospodarowanie nieczynnych hałd i składowisk odpadów
<i>Realizacja zadania:</i>
W ramach realizacji zadania usunięto „dzikie” wysypiska odpadów i zrehabilitowano środowisko.
<ul style="list-style-type: none"> Reeksploracja składowiska Lipówka
<i>Realizacja zadania:</i>
Reeksploracja składowiska Lipówka - sektora zachodniego - prowadzona była przez ArcelorMittal S.A., zgodnie z harmonogramem działań określonym w Decyzji Marszałka Województwa Śląskiego nr 3125/OS/2008 i trwała do 2013 r. Obecnie reeksploracja składowiska Lipówka - sektora centralnego i wschodniego prowadzona jest zgodnie z harmonogramem działań określonym w decyzji Marszałka Województwa Śląskiego nr 1386/OS/2010 z dnia 20.04.2010 r.
3.2.6. Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych
<ul style="list-style-type: none"> Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Zadanie realizowane jest na bieżąco - przedsiębiorcy, którzy eksploatują złoża przedkładają prezydentowi miasta półroczne informacje o ilości wydobytej kopaliny oraz wysokości naliczonej i wpłaconej opłaty eksploatacyjnej; dane te są każdorazowo weryfikowane.</p> <p>W przypadku stwierdzenia faktu wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji, do 31.12.2014 r. starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) prowadził, jako organ administracji geologicznej, postępowanie administracyjne w trybie art. 140 Prawa geologicznego i górniczego i ustalał w drodze decyzji opłatę podwyższoną. W Dąbrowie Górniczej w 2013 r. stwierdzono 1 przypadek nielegalnego wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji. Naliczona opłata podwyższona, została przez podmiot wniesiona.</p> <p>W przypadku stwierdzenia faktu wydobywania kopaliny z naruszeniem warunków określonych w koncesji starosta (prezydent miasta na prawach powiatu), w drodze decyzji odpowiednio wstrzymuje działalność, nakazuje niezwłoczne usunięcie stwierdzonych uchybień, a w przypadku potrzeby nakazuje podjęcie czynności mających na celu doprowadzenie środowiska do należytego stanu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin w złożach, z jednocześnie zapewnioną ochroną środowiska przyrodniczego i wodnego; Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich udokumentowanych złóż wraz z zapisami uniemożliwiającymi ich trwale zainwestowanie
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez Urząd Miejski na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poprzez wprowadzenie stosownych zapisów w przedmiotowym zakresie.
<ul style="list-style-type: none"> Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Zadanie realizowane jest przez organy administracji geologicznej: marszałka, starostę oraz państwową służbę geologiczną pełnioną przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy.</p> <p>Zgodnie z art. 98 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze organy administracji geologicznej oraz państwowa służba geologiczna gromadzą, ewidencją, archiwizują i udostępniają informację geologiczną, prowadząc archiwum geologiczne, odpowiednio: powiatowe, wojewódzkie i centralne. Za wyjątkiem sytuacji określonych w art. 100 ust. 2-3a prawa geologicznego i górniczego korzystanie z informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, jest nieodpłatne.</p> <p>Państwowa służba geologiczna wykonuje zadania państwa w zakresie geologii, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> obsługa centralnego archiwum geologicznego, prowadzenie centralnego banku danych geologicznych i hydrogeologicznych, przygotowywanie materiałów do bilansu zasobów kopalin i obsługa rejestru tych zasobów, koordynowanie wykonywania prac kartografii geologicznej oraz wykonywanie prac pilotażowych, obsługa rejestru obszarów górniczych, koordynacja zadań w zakresie ochrony georóżnorodności.

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

Państwowy Instytut Geologiczny prowadzi Centralną Bazę Danych Geologicznych pod adresem <http://geoportal.pgi.gov.pl>, która zawiera szczegółowe informacje o otworach wiertniczych, archiwalnych dokumentacjach geologicznych i różnego typu badaniach geofizycznych. Większość danych zgromadzonych w CBDG jest udostępniana bezpłatnie przez zamieszczone na witrynie CBDG wyspecjalizowane aplikacje.

3.3 Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

3.3.1. Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora Ochrony środowiska z sektorem ochrony zdrowia

- Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich,
- Monitoring jakości powietrza

Realizacja zadania:

Zadania realizowane jest na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco udostępniane są na stronie internetowej WIOŚ.

- Promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania

Realizacja zadania:

W odniesieniu do profilaktyki chorób cywilizacyjnych i ograniczenia zewnętrznych przyczyn ich powstawania - zadanie realizowane jest na bieżąco przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego oraz Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Aktualności, bieżące komunikaty oraz materiały informacyjne umieszczane są na stronach internetowych wspomnianych inspektoratów oraz wydziału.

W ramach promocji zdrowego stylu życia zrealizowano poniższe zadania.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2014	Modernizacja obiektów sportowych przy obiektach oświatowych w celu propagowania zdrowego stylu życia - w ramach zadania wykonano boisko do piłki nożnej oraz boisko wielofunkcyjne (do piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki) przy Szkole Podstawowej nr 18	460.625,18
2.	2014	Modernizacja obiektów sportowych przy obiektach oświatowych w celu propagowania zdrowego stylu życia - w ramach zadania wykonano boiska wraz z elementami małej architektury przy Zespole Szkół nr 1 i Szkole Podstawowej nr 3	885.000,00
3.	2014	Doposażenie i modernizacja placu zabaw dla dzieci służącego propagowaniu wśród dzieci stylu spędzania wolnego czasu. Lokalizacja placu zabaw w Parku Hallera „A” - wykonano alejki z kostki brukowej, ogrodzenie panelowe z dwoma furtkami, i bramą serwisową, wykonano nawierzchnię syntetyczną poliuretanową, nawierzchnię z żwirku oraz zamontowano urządzenia zabawowe	304.174,47
4.	2014	Modernizacja obiektów komunalnych infrastruktury sportowej w celu propagowania zdrowego stylu życia - wykonano boisko o nawierzchni syntetyczno-poliuretanowej wraz z wyposażeniem przy Szkole Podstawowej nr 8 oraz zamontowano elementy małej architektury	292.286,10
5.	2014	Dostawa i montaż urządzeń treningowych Street Workout Park - Park Hallera „A” - zamontowano komplet urządzeń treningowych, wykonano podbudowę ze żwirku pod urządzenia treningowe	12.513,33
6.	2014	Modernizacja i ogrodzenie placu zabaw. Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - na oś. Kasprzaka wykonano ogrodzenie typu Fortis z trzema furtkami oraz podbudowę z betonowej kostki pod urządzenia do siłowni zewnętrznej	46.406,87

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

7.	2014	Dziecięcy Park Leśny „Podlesie” - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - wykonano ogrodzenie panelowe typu Fortis z dwoma furtkami oraz zamontowano urządzenia zabawowe	44.349,27
8.	2014	Plac zabaw na Alejach pod Kasztanem - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - przy ul. Norwida wykonano ogrodzenie panelowe Fortis z jedną furtką oraz zamontowano urządzenia zabawowe	32.888,77
9.	2014	Plac aktywnej rekreacji „od Juniora do Seniora” - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - przy ul. Tysiąclecia nr 6 wykonano ogrodzenie panelowe typu Fortis z dwoma furtkami oraz zamontowano urządzenia zabawowe	206.837,27
10.	2014	Siłownia pod chmurką dzielnica Mydlice Południe - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - przy ul. Starościńskiej zamontowano urządzenia podwójne do siłowni zewnętrznej oraz elementy małej architektury	63.775,50
11.	2014	Siłownia zewnętrzna, monitoring oraz montaż ogrodzenia - na terenie Szkoły Podstawowej nr 26 wykonano ogrodzenie z prefabrykowanych elementów betonowych oraz zamontowano urządzenia podwójne do siłowni zewnętrznej	45.024,15
12.	2014	Wspólnie dla dzielnicy - stworzenie miejsca sportowo-rozrywkowo-kulturalnego - przy ul. Głównej wykonano ogrodzenie panelowe typu Fox z jedną furtką, ogrodzenie z płyt betonowych oraz zamontowano urządzenia zabawowe	88.539,04
13.	2014	Siłownia zewnętrzna (Wywierzyska) - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - przy ul. Strzemieszyckiej zamontowano urządzenia podwójne do siłowni zewnętrznej	44.280,00
14.	2014	Siłownia zewnętrzna - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - przy ul. Hetmańskiej zamontowano urządzenia podwójne do siłowni zewnętrznej	47.883,90
15.	2014	Skwer rekreacji ruchowej - na terenie Szkoły Podstawowej nr 35 zamontowano urządzenia podwójne do siłowni zewnętrznej	36.973,80
16.	2014	Kompleks placów zabaw i siłowni - ul. Relaksowej wykonano ogrodzenie panelowe z dwoma furtkami oraz zamontowano urządzenia zabawowe	89.855,95
17.	2014	Modernizacja placu zabaw przy ul. J. Piłsudskiego - spółdzielnia „Sami Swoi” - wykonano chodnik z kostki stanowiący dojazd do placu zabaw oraz panelowe ogrodzenie typu Fox z dwoma furtkami	12.836,96
18.	2014	Zagospodarowanie terenu na stadionie sportowym przy ul. Olimpijskiej - przy ul. Olimpijskiej wykonano ogrodzenie metalowe z dwoma furtkami, wykonano trybuny sportowe jednorzędowe zabetonowane oraz zamontowano urządzenia zabawowe	136.407,00
19.	2014	Plac zabaw pod szkolnym dębem - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - przy ul. Konopnickiej wykonano ogrodzenie panelowe typu Fox z dwoma furtkami oraz zamontowano urządzenia zabawowe i urządzenia podwójne do siłowni zewnętrznej	159.675,89
20.	2014	Nowy plac zabaw przy Orzeszkowej 4 - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - przy ul. Orzeszkowej zamontowano urządzenia zabawowe	48.505,05
21.	2014	Sport na luzie - przy ul. Ofiar Katynia wykonano ogrodzenie panelowe typu Fox z dwoma furtkami, zamontowano urządzenia zabawowe i urządzenia podwójne do siłowni zewnętrznej	143.898,87
22.	2014	Dębowa Kraina - Rewitalizacja placu zabaw przy ulicy Legionów Polskich w otoczeniu bloków - Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej - przy ul. Legionów Polskich wykonano ogrodzenie panelowe typu Fortis z dwoma furtkami, plac z kostki brukowej oraz zamontowano urządzenia zabawowe	190.088,20

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

23.	2014	Boisko do siatkówki w Gołonogu - na terenie Szkoły Podstawowej nr 18 wykonano boisko do siatkówki i badmintona z nawierzchni syntetycznej poliuretanowej z wyposażeniem oraz zamontowano elementy małej architektury	261.880,00
24.	2014	Budowa boiska do koszykówki obok placu zabaw - przy ul. Bobrowej wykonano boisko z nawierzchni syntetycznej poliuretanowej oraz zamontowano elementy małej architektury	68.031,44
25.	2014	Boisko sportowe dla dzieci i młodzieży - zamontowano stół do gry w szachy z krzesłkami betonowymi, ławki betonowo-drewniane oraz kosze betonowe i ławo stoły	184.677,28
26.	2014	Modernizacja terenu około blokowego na ulicy Tierieszkowej nr 2, 3, 4, 5, 6 - zamontowano stół do gry w szachy z krzesłami betonowymi, kosze betonowe oraz ławo stoły	17.773,50
27.	2014	Wykonanie zadania pn. „Sportowy Park Podlesie. Przestrzeń wspólna - strefy integracji społecznej w Dąbrowie Górniczej” - w ramach zadania zamontowano ławki betonowo drewniane, ustawiono na podłożu betonowym stół do gry w tenisa stołowego, zamontowano słupki do siatki do gry w tenisa ziemnego	21.771,00

3.3.2 Osiągnięcie odpowiedniej jakości powietrza zgodnie z obowiązującymi standardami

- Kontynuacja realizowanego programu wspierania ograniczania niskiej emisji przez mieszkańców gminy;
- Realizowanie działań przewidzianych w procesie ograniczania niskiej emisji przez mieszkańców gminy

Realizacja zadania:

Zadania realizowane były przez Urząd Miejski - udzielono dotacji celowych z budżetu na dofinansowanie dla osób fizycznych na likwidację niskiej emisji.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Dotacja celowa z budżetu na dofinansowanie dla osób fizycznych wydatków poniesionych na likwidację niskiej emisji	427.824,27
2.	2014		297.358,41
3.	I półr. 2015	Promowanie zielonej mobilności na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza	brak kosztów (prace przedinwestycyjne)

- Kontynuacja istniejącego systemu dofinansowań do termomodernizacji obiektów zamieszkania zbiorowego i obsługi komunalnej oraz obiektów oświatowych, służby zdrowia, kultury i sztuki podległych samorządowi;
- Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych;
- Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Termomodernizacja placówek oświatowych - Szkoła Podstawowa Nr 20	64.530,00
2.	2013	Termomodernizacja placówek oświatowych - Szkoła Podstawowa Nr 21	2.214.815,50
3.	2013	Docieplenie ściany elewacji budynku Zespołu Szkół nr 3	b.d.sz. (część większego zadania)
4.	2013	Roboty remontowe w zakresie awarii w przedszkolach, remont kuchni w Przedszkolu nr 17, wymiana stolarki okiennej w Przedszkolu nr 28 i 39 oraz remont instalacji centralnego ogrzewania w Przedszkolu nr 8	443 491,90
5.	2013	Adaptacja pomieszczeń po Zespole Szkół Specjalnych nr 5 ul. Mireckiego 28 w Dąbrowie Górniczej na potrzeby Żłobka Miejskiego - wykonano m. in.: zabudowę instalacji glikolowego odzysku ciepła i serwisu w budynku żłobka przy ul. Jaworowej 4, wymieniono istniejącą nagrzewnicę w centrali wentylacyjnej, zamontowano dodatkowy wymiennik ciepła	80.232,90

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

6.	2013	Przebudowa fragmentu obiektu w ul. Gwardii Ludowej 107 w Dąbrowie Górniczej <u>wraz z termomodernizacją</u> i zagospodarowaniem terenu	1.704.116,54
7.	2013	Termomodernizacja placówek oświatowych - Zespół Szkół Nr 7	404 064,00 (pożyczka z WFOŚiGW)
8.	2013	Przebudowa zabytkowego Pałacu Kultury Zagłębia w Dąbrowie Górniczej - dziedzictwa kulturowego Zagłębia Dąbrowskiego Etap II - przebudowa i termomodernizacja budynku	12.165.888,42
9.	2013	Wymiana stolarki okiennej w budynku DDPS	50.000,00
10.	2013	Wymiana stolarki okiennej w obiektach gminnych	48.980,24
11.	2014	Ocieplenie budynku przy ul. Sikorskiego 10 w Dąbrowie Górniczej, docieplenie ścian zewnętrznych budynku przy ul. Związku Orła Białego 11 w Dąbrowie Górniczej oraz Przebudowę budynku socjalnego przy ul. Łącznej 27.	129.587,24
12.	2014	Termomodernizacja placówek oświatowych - Szkoła Podstawowa Nr 20	393.902,37
13.	2014	Termomodernizacja placówek oświatowych - Szkoła Podstawowa Nr 21	2.223.798,28
14.	2014	Opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej przebudowy i termomodernizacji Pawilonu D w Zespole Szkół nr 3	b.d.sz.
15.	2014	Przebudowa zabytkowego Pałacu Kultury Zagłębia w Dąbrowie Górniczej - dziedzictwa kulturowego Zagłębia Dąbrowskiego Etap II - przebudowa i termomodernizacja budynku	36.272.042,11
16.	2014	Termomodernizacja budynku MBP - Filii nr 8 w Dąbrowie Górniczej ul. Ofiar Katynia 93 wraz z modernizacją pomieszczeń wewnątrz budynku i zagospodarowanie terenu - wykonanie koncepcji programowo-przestrzennej wraz z pracami projektowymi	134.500,50
17.	2014	Termomodernizacja budynku Świetlicy Środowiskowej w Dąbrowie Górniczej - Antoniowie - uregulowano płatności z tyt. wykonanych działań promocyjnych	233,70
18.	2014	Przebudowa fragmentu obiektu w ul. Gwardii Ludowej 107 w Dąbrowie Górniczej wraz z termomodernizacją i zagospodarowaniem terenu	591.650,48
19.	2014	Ocieplenie budynku przy ul. Sikorskiego 10 w Dąbrowie Górniczej	70.587,24
20.	2014	Docieplenie ścian zewnętrznych budynku przy ul. Związku Orła Białego 11 w Dąbrowie Górniczej	29.000,00
21.	I półr. 2015	Termomodernizacja placówek oświatowych - Szkoła Podstawowa Nr 20	1.741.827,18
21.	I półr. 2015	Przebudowa zabytkowego Pałacu Kultury Zagłębia w Dąbrowie Górniczej - dziedzictwa kulturowego Zagłębia Dąbrowskiego Etap II - przebudowa i termomodernizacja budynku	b.d.sz. - I i II Etap: 3.669.160,08
22.	I półr. 2015	Wymiana stolarki okiennej - ZS nr 4	96.417,52
23.	I półr. 2015	Przebudowa i termomodernizacja IV Pawilonu ZSZ „Szttygarka” wraz z zagospodarowaniem terenu	brak kosztów (opracowano wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia na opracowanie dokumentacji)
24.	I półr. 2015	Przebudowa i termomodernizacja Pawilonu D ZS nr 3 w Dąbrowie Górniczej	brak kosztów (w rozstrzygnięciu postępowanie przetargowe na wykonanie robót)
25.	I półr. 2015	Termomodernizacja budynku MBP - Filii nr 8 w Dąbrowie Górniczej ul. Ofiar Katynia 93 wraz z modernizacją pomieszczeń wewnątrz budynku i zagospodarowaniem terenu	brak kosztów (zadanie w fazie projektowania)

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

26.	I półr. 2015	Adaptacja pomieszczeń po Zespole Szkół Specjalnych nr 5 ul. Mireckiego 28 w Dąbrowie Górniczej na potrzeby Żłobka Miejskiego - redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza Termomodernizacja placówek oświatowych przez jednostkę wytwarzającą ciepło i dystrybuowaną przez PEC	136.800,60
27.	I półr. 2015	Optymalizacja zużycia energii w placówkach oświatowych (z działaniami w zakresie termomodernizacji) wraz z modernizacją oświetlenia jednostek budżetowych w Dąbrowie Górniczej	brak kosztów (zadanie w fazie przygotowania koncepcji projektu)
28.	I półr. 2015	Wymiana stolarki okiennej w lokalach mieszkalnych	1.252,80 (realizacja - Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych)
29.	I półr. 2015	Remonty dachów w budynkach gminy	29.103,53 (realizacja - Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych)
30.	I półr. 2015	Termomodernizacja budynku przy ul. Związku Orła Białego 11 w Dąbrowie Górniczej	133.974,78 (realizacja - Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych)
<ul style="list-style-type: none"> Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć 			
Realizacja zadania:			
<p>Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199, poz. 1227 ze zm.), która powołała jednostkę administracyjną - Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska z m. in. następującymi kompetencjami:</p> <ul style="list-style-type: none"> udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub udział w tych ocenach, współpraca z organami jednostek samorządu terytorialnego w sprawach ocen oddziaływania na środowisko i ochrony przyrody, współpraca z organizacjami ekologicznymi. <p>Zadanie realizowane jest w przypadku stwierdzonej konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w drodze opiniowania projektu dokumentu przez RDOŚ i Sanepid) np. w przypadku aktualizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Dąbrowa Górnicza itp.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Nadzorowanie i monitorowanie realizacji Programu Ochrony Powietrza. 			
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez Marszałka Województwa.			
<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań przewidzianych w Programie Ochrony Powietrza 			
Realizacja zadania:			
<p>Działania przewidziane w Programie Ochrony Powietrza prowadzone są na bieżąco poprzez realizację zadań opisanych w niniejszym punkcie, dotyczącym osiągnięcia odpowiedniej jakości powietrza - m. in. realizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> zadań z ograniczania niskiej emisji - termomodernizacje budynków, modernizacje kotłowni lokalnych, zadań z ograniczania emisji z dróg - modernizacje, przebudowa i bieżące utrzymanie dróg, usprawnianie organizacji ruchu drogowego, modernizacji ciepłowni i węzłów ciepłowniczych, uzupełniania ubytków i zakładania nowej zieleni przydrożnej. 			
<ul style="list-style-type: none"> Ograniczanie emisji z powierzchni dróg i placów (m.in. prowadzenie remontów istniejących dróg, zmiana nawierzchni), Sprzątanie dróg przez ich zarządców w szczególności systematyczne sprzątanie na mokro dróg, chodników, w miejscach zagęszczonej zabudowy ze szczególną starannością po sezonie zimowym, po ustąpieniu śniegów 			
Realizacja zadania:			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Bieżące utrzymanie sieci dróg wraz z obiektami inżynierskimi, których zarządcą jest Prezydent Miasta w Dąbrowie Górniczej w dzielnicach: Łosień, Łęka, Okradzionów, Błędów, Ząbkowice, Ujejsce, Strzemieszyce, Trzebieszewice, Tucznawa	2.899.956,17

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

2.	2013	Bieżące utrzymanie sieci dróg wraz z obiektami inżynierskimi, których zarządcą jest Prezydent Miasta Dąbrowy Górniczej w dzielnicach: Centrum, Gołonóg, Stara Dąbrowa, Ratanice, Korzeniec	3.199.770,57
3.	2014	Modernizacja drogi osiedlowej wraz z chodnikami pomiędzy budynkami pomiędzy ul. Mickiewicza 24-26 i Krasińskiego wraz z budową oświetlenia (lampy na słupach typu parkowego) na placach i terenach zielonych pomiędzy budynkami - wykonano frezowanie asfaltu, nakładkę asfaltowo-betonową, wymieniono nawierzchnię chodników, przebudowę oświetlenia typu parkowego.	240.105,13
4.	2014	Bieżące utrzymanie sieci dróg wraz z obiektami inżynierskimi, których zarządcą jest Prezydent Miasta w Dąbrowie Górniczej w dzielnicach: Łosień, Łęka, Okradzionów, Błędów, Ząbkowice, Ujejsce, Strzemieszyce, Trzebieszawice, Tucznawa	3.053.987,30
5.	2014	Bieżące utrzymanie sieci dróg wraz z obiektami inżynierskimi, których zarządcą jest Prezydent Miasta Dąbrowy Górniczej w dzielnicach: Centrum, Gołonóg, Stara Dąbrowa, Ratanice, Korzeniec	2.449.770,74
6.	2014	Remont nawierzchni wraz z wykonaniem muru oporowego przy ul. Struga w Dąbrowie Górniczej	44.607,72
7.	I półr. 2015	Wyrównanie nawierzchni ul. Sołtysówka	42.054,08
8.	I półr. 2015	Utwardzenie drogi dojazdowej do budynków przy ul. Świerkowej 10, 18	22.991,90
<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja ciepłowni i węzłów ciepłych lub łączenie systemów ciepłowniczych w celu optymalizacji wykorzystania energii pierwotnej paliw 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez TAURON Ciepło Sp. z o.o. w miarę pojawiających się potrzeb.			
<ul style="list-style-type: none"> Podłączenie indywidualnych odbiorców energii ciepłej do sieci ciepłowniczej miasta 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez TAURON Ciepło Sp. z o.o. według potrzeb odbiorców.			
<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja kotłowni lokalnych (<50 MW), wymiana kotłów grzewczych na paliwa niskoemisyjne, podłączenie do sieci ciepłej i gazowniczej 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane na bieżąco w miarę potrzeb przez zarządy spółdzielni mieszkaniowych oraz przez wspólnoty mieszkaniowe.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	I półr. 2015	Remont i modernizacja kotłowni w budynku ul. Sikorskiego 10	8.925,00 (realizacja - Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych)
<ul style="list-style-type: none"> Włączenie do wszystkich projektów modernizacji i rozbudowy infrastruktury drogowej kwestii uzupełniania ubytków i zakładania nowej zieleni przydrożnej w sposób maksymalizujący ograniczanie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Budowa nowych miejsc parkingowych wraz z przebudową drogi w ciągu ul. Cedlera w Dąbrowie Górniczej - <u>w ramach przedsięwzięcia wykonana została m.in. rekultywacja zieleni</u>	b. d. sz. - całość zadania: 912.614,05
2.	2014	<u>Renowacja zieleni</u> w ramach remontu ciągu pieszego (dotyczy ul. Kasprzaka)	b. d. sz. - całość zadania: 107.216,38

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<ul style="list-style-type: none"> Działania edukacyjne poprzez zamieszczanie na prowadzonym przez Urząd Miasta Ekoportalu treści promujących zachowania proekologiczne i uświadamiające szkodliwy wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie (również w celu zmiany przyzwolenia społecznego na spalanie odpadów w piecach czy kotłach grzewczych) 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Ekoportal stanowi publicznie dostępny wykaz informacji o środowisku, które umieszczane są na nim zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).</p> <p>Natomiast Ekoportal nie służy prowadzeniu działań wskazanych w niniejszym zadaniu. Działania te są prowadzone w innej formie, szczegółowo opisanej w edukacji ekologicznej.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej budynków w zasobach miasta 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Poprawa efektywności energetycznej Szpitala Specjalistycznego im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej poprzez budowę systemów kogeneracyjnych - sfinansowano opracowanie koncepcji technicznej i dokumentacji projektowej w zakresie podstawowym do wniosku o dofinansowanie z funduszy Norweskiego Mechanizmu Finansowego zadania w ramach programu „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”	49.550,00
2.	2014	Poprawa efektywności energetycznej Szpitala Specjalistycznego im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej poprzez budowę systemów kogeneracyjnych - wymiana oświetlenia podstawowego w budynkach Szpitala na oprawy energooszczędne typu LED,	362.544,24
3.	I półrocze 2015	budowa dachowej instalacji paneli fotowoltaicznych o mocy 30kW, modernizacja sterowania oświetleniem i automatycznej regulacji oraz ocieplenie ścian i stropów w niektórych budynkach Szpitala	4.215.347,64
4.	I półr. 2015	Zakup i montaż urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii, z elementami podnoszącymi efektywność energetyczną wybranych budynków komunalnych na terenie Dąbrowy Górniczej	brak kosztów (zadanie w fazie przygotowania koncepcji projektu)
<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja instalacji przygotowania c.w.u. w oparciu o zastosowanie systemów solarnych 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Zadanie realizowane jest przez prywatnych właścicieli nieruchomości w ramach indywidualnych potrzeb. Natomiast Gmina udziela dotacji do instalacji systemów solarnych, co zostało szerzej opisane w zadaniu 3.3.2.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Wykonywanie obowiązkowych pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz przekazywanie odpowiednim organom w formie ustalonej prawem 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Zadanie realizowane jest przez przedsiębiorstwa z terenu Dąbrowy Górniczej, zgodnie z wydanymi pozwoleniami zintegrowanymi.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Zadanie realizowane jest przez WIOŚ - przeprowadzane w ramach interwencji na zgłoszenia mieszkańców. Ponadto w Gminie zadanie realizowane jest przez Straż Miejską oraz pracowników Wydziału Ekologii i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Usprawnienie organizacji ruchu drogowego (m.in. wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza osiedla mieszkaniowe) 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Zadanie realizowane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> przebudowę istniejących dróg, budowę dróg na nowo zagospodarowanych terenach, prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrum miasta, sukcesywne wprowadzanie oznakowania eliminującego ruch pojazdów w skupiskach mieszkaniowych. 			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Przebudowa drogi krajowej nr 94 na terenie miasta Dąbrowa Górnicza w tym ETAP I: Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu DK - 94 nad drogą nr 790 wraz z budową oświetlenia ulicznego przedmiotowego węzła	72.687.708,71
2.	2013	Kompleksowe przygotowanie terenu inwestycyjnego Tucznawa w Dąbrowie Górniczej: Etap 1, Etap 2, Etap <ul style="list-style-type: none"> - Etap1 obejmuje odcinek od węzła DK 94 z DW 790, śladem DW 790 do skrzyżowania z ul. Koksowniczą (wraz ze skrzyżowaniem), - Etap 2 obejmuje odcinek od skrzyżowania DW 790 z ul. Koksowniczą, śladem ul. Koksowniczej do skrzyżowania z ul. Gołonoską, śladem ul. Gołonoskiej do skrzyżowania z ul. Ząbkowicką (bez skrzyżowania), - Etap3 obejmuje budowę nowej drogi od skrzyżowania ul. Koksowniczej z ul. Ząbkowicką (wraz ze skrzyżowaniem), przedłużenie ul. Gołonoskiej w rejon podłączenia do terenów inwestycyjnych „Tucznawa”, do skrzyżowania z DW 796 (wraz ze skrzyżowaniem) 	15.446.698,31
3.	2013	Przebudowa ul. Chemicznej w Dąbrowie Górniczej - opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy ul. Chemicznej od skrzyżowania ul. Chemicznej z ul. Rapackiego do mostku nad rzeką Trzebyczka	67.527,00
4.	2013	Budowa nowych miejsc parkingowych wraz z przebudową drogi w ciągu ul. Cedlera w Dąbrowie Górniczej	912.614,05
5.	2013	Budowa obiektu mostowego nad rzeką Bobrek w ciągu ul. Rudnej w Dąbrowie Górniczej	961.687,89
6.	2013	Budowa parkingów zlokalizowanych przy ul. Młodych w Dąbrowie Górniczej - uzyskano pozwolenie na budowę oraz zgodę na wycinkę drzew i krzewów kolidujących z inwestycją	174,00
7.	2013	Rozbudowa miejsc parkingowych oraz przebudowa istniejącego układu komunikacyjnego na Osiedlu Sikorskiego w Dąbrowie Górniczej - etap II	201.977,28
8.	2013	Zagospodarowanie terenu w rejonie osiedla Mickiewicza i Norwida w Dąbrowie Górniczej w tym: <u>Etap I przebudowa ul. Majakowskiego wraz z budową ronda na skrzyżowaniu z ul. 11 listopada, przebudowy odcinków przyległych ulic, budowę i przebudowę infrastruktury nadziemnej i podziemnej</u>	1.104.503,68
9.	2013	Zagospodarowanie terenu w rejonie osiedla Mickiewicza i Norwida w Dąbrowie Górniczej w tym: Etap I ul. Majakowskiego"	15.806.773,67
10.	2013	Remont sygnalizacji świetlnej	255.268,11
11.	2013	Rozbudowa miejsc parkingowych oraz przebudowa istniejącego układu komunikacyjnego na Osiedlu Sikorskiego w Dąbrowie Górniczej - etap II	1.994.451,86
12.	2013	Budowa parkingów zlokalizowanych przy ul. Młodych w Dąbrowie Górniczej - uzyskano decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla budowy parkingu przy ul. Młodych, pozwolenie na budowę oraz zgodę na wycinkę drzew i krzewów kolidujących z inwestycją	brak kosztów w 2013 r.

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

13.	2014	Przebudowa drogi krajowej nr 94 na terenie miasta Dąbrowa Górnicza w tym ETAP I: Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu DK - 94 nad drogą nr 790 wraz z budową oświetlenia ulicznego przedmiotowego węzła - przebudowana została droga krajowa DK-94 na odcinku 10,8 km; dwie jezdnie o 2 pasach ruchu w nawierzchni asfaltobetonowej z poszerzeniami w rejonie skrzyżowań o łącznej pow. ok. 62 000 m ² , wykonano 20 km rowów odwadniających wraz z przepustami, ok. 6,5 km kanalizacji deszczowej, przebudowane zostały 4 sygnalizacje świetlne, zabudowane zostało ok. 32 km barier energochłonnych	146.727.990,09
14.	2014	Zagospodarowanie terenu w rejonie osiedla Mickiewicza i Norwida w Dąbrowie Górniczej w tym: Etap I ul. Majakowskiego	29.651.023,58
15.	2014	Kompleksowe przygotowanie terenu inwestycyjnego Tuczawa w Dąbrowie Górniczej: Etap 1, Etap 2, Etap 3 - w ramach inwestycji przebudowano łącznie 8775 m drogi wraz ze skrzyżowaniami z drogami publicznymi	16.533.176,18
16.	2014	Przebudowa ul. Chemicznej w Dąbrowie Górniczej - zakres robót obejmował: przebudowę jezdni, ciągów pieszych, chodników, zatoki autobusowej, dobudowę miejsc postojowych, budowę kanalizacji deszczowej, wzmocnienie skarpy przy Trzebyczce oraz wymianę opraw oświetlenia ulicznego	1.741.351,19
17.	2014	Budowa parkingów zlokalizowanych przy ul. Młodych w Dąbrowie Górniczej - przedsięwzięcie objęło budowę 3 parkingów, zatoki (poszerzenie jezdni), chodnika oraz placu	210.624,28
18.	2014	Budowa kompleksu miejsc postojowych przy ul. Kasprzaka 38 w Dąbrowie Górniczej - opracowanie dokumentacji	19.680,00
19.	2014	Budowa odcinka drogi wewnętrznej, bocznej od ul. 3 Maja w Dąbrowie Górniczej	8.487,00
20.	2014	Budowa zatok parkingowych wraz z odwodnieniem przy ul. Tysiąclecia w Dąbrowie Górniczej - wykonano miejsca postojowe wraz z dojazdami z kostki brukowej betonowej (2.070 m ²), chodniki i place w zieleńcach z kostki brukowej (112 m ²), krawężniki i obrzeża betonowe, ciek krawężnikowy na ławie, kanały z rur kanalizacyjnych, studnię rewizyjną	522.636,99
21.	2014	Budowa nowych miejsc parkingowych w rejonie ul. Chopina, Mireckiego w Dąbrowie Górniczej - wykonano 60 miejsc parkingowych z dojazdami i wjazdem od ul. Chopina w nawierzchni z kostki brukowej, ciągi piesze wraz z oświetleniem parkowym i odwodnieniem	556.123,33
22.	2014	Budowa drogi w ulicy Śliwińskiego w Dąbrowie Górniczej wraz z infrastrukturą drogową - opracowanie dokumentacji	33.070,50
23.	2014	Przebudowa dróg na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza - wykonanie nawierzchni dróg (w tym w dzielnicach: Antoniów, Strzemieszyce, Zabkowice, Łęka) z destruktu asfaltowego	153.600,90
24.	I półr. 2015	Przebudowa drogi krajowej nr 94 na terenie miasta Dąbrowa Górnicza w tym ETAP I: Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu DK - 94 nad drogą nr 790 wraz z budową oświetlenia ulicznego przedmiotowego węzła	13.226.717,69
25.	I półr. 2015	Kompleksowe przygotowanie terenu inwestycyjnego - Tuczawa w Dąbrowie Górniczej: Etap I, Etap II, Etap III	248.218,81
26.	I półr. 2015	Przebudowa ul. Chemicznej w Dąbrowie Górniczej	25.830,00
• Promocja komunikacji zbiorowej			
Realizacja zadania:			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Dopłaty do komunikacji miejskiej wnoszone przez miasto na poczet KZK GOP	31.960.029,37

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

2.	2013	Dofinansowanie projektu pn. „Śląska Karta Usług Publicznych”	11.239,25
3.	2014	Dopłaty do komunikacji miejskiej wnoszone przez miasto na poczet KZK GOP oraz utrzymanie programu Śląskiej Karty Usług Publicznych	32.907.836,12
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa systemu tras rowerowych (co najmniej w zakresie wskazanym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) i promocja roweru jako alternatywnego środka transportu 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Dnia 26 marca 2014 r., Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej Uchwałą Nr XXXV/725/14 przyjęła dokument pn. „Polityka Rowerowa Miasta Dąbrowa Górnicza”, którego głównym celem strategicznym jest osiągnięcie co najmniej 15% udziału ruchu rowerowego do 2020 r. w ogólnej liczbie podróży realizowanych na terenie miasta. W związku z powyższym „Polityka Rowerowa...” przewiduje szereg działań podporządkowanych celowi strategicznemu, m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój sieci tras i ścieżek rowerowych tak, by tworzyły spójny system, w ujęciu miejskim i regionalnym, - zmiany w organizacji ruchu pod kątem udogodnień dla ruchu rowerowego, - wzbogacenie infrastruktury rowerowej o parkingi i wypożyczalnię rowerów, - modernizacja istniejącej infrastruktury rowerowej w mieście, - działania zmierzające do integracji transportu rowerowego ze środkami transportu zbiorowego, - działania promujące rower jako popularny środek transportu w mieście oraz turystykę i rekreację rowerową. 			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2014	Odtworzenie i wymiana nawierzchni - chodniki <u>wraz ze ścieżką rowerową</u>	46.475,09
<ul style="list-style-type: none"> Kontrola prawidłowego prowadzenia w mieście robót budowlanych i modernizacyjnych w celu zmniejszenia pylenia. Utrzymywanie w czystości terenów otaczających place budów. 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Zadanie realizowane jest przez Urząd Miejski na bieżąco poprzez nakładanie na inwestorów w decyzjach lub pozwoleniach - warunków i nakazów stosowania zabezpieczeń i minimalizowania niekorzystnego oddziaływania.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie i realizacja programu rozwoju energetyki odnawialnej (wraz z określeniem potencjału techniczno-ekonomicznego energii odnawialnej na terenie miasta) 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Odstąpiono od realizacji niniejszego zadania. Jednakże w dniu 6 listopada 2013 r., Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej przyjęła Uchwałą nr XXXII/621/13 - „Plan działań na rzecz Zrównoważonej Energii (SEAP) dla Dąbrowy Górniczej”. Opracowany plan zawiera zadania, które należy wdrożyć do końca 2020 r. w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 20%. Wspomniany dokument porusza m. in. problematykę energii odnawialnej.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie i wdrożenie bazy danych o odnawialnych źródłach energii oraz promocja, popularyzacja i wspieranie modelowych rozwiązań w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym rozwiązań technologicznych, administracyjnych i finansowych. 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Gmina Dąbrowa Górnicza posiada rejestr dotyczący odnawialnych źródeł energii, stanowiących mienie Gminy. Raz w roku gmina organizuje „Dni Energii”, w celu rozpropagowania tematyki OZE, jest to piknik dla dzieci i młodzieży, biorących udział w programie EURONET 50/50. Ponadto Dąbrowa Górnicza realizuje projekt współpracy w zakresie modelowych rozwiązań wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. W siedzibie Urzędu organizowano dwa razy w roku konferencje z mieszkańcami oraz pracownikami urzędu, których tematem przewodnim były alternatywne źródła energii.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Zadanie realizowane jest na bieżąco przez poszczególne jednostki w ramach prowadzonej w Dąbrowie Górniczej edukacji ekologicznej.</p> <p>Działania z zakresu edukacji ekologicznej opisano w rozdziale 3.1.3. dotyczącym podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja oświetlenia ulicznego (wprowadzenie oświetlenia energooszczędnego) 			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Modernizacja oświetlenia ulicznego wzdłuż ul. Królowej Jadwigi przy zastosowaniu nowoczesnej technologii LED	59.000,00
2.	2014	Dobudowa punktów świetlnych na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza - wykonano projekt budowlano-wykonawczy przebudowy oświetlenia ulicznego ul. Kasprzaka, Laski, Budowlanych, Letniej i Stacyjnej w Dąbrowie Górniczej; wykonano przebudowę oświetlenia drogowego przy ul. Kasprzaka montaż opraw LED na istniejących słupach trakcji tramwajowej, w ul. Laski i Budowlanych montaż słupów i opraw LED, budowę oświetlenia drogowego przy ul. Letniej montaż słupów i opraw sodowych, budowę oświetlenia drogowego przy ul. Stacyjnej montaż słupów i opraw sodowych; zakupiono i zamontowano przy Al. Roździeńskiego lampy solarne zasilane ogniwami fotowoltaicznymi	567.360,57
3.	I półr. 2015	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego przy zastosowaniu energooszczędnych technologii LED na terenie Dąbrowy Górniczej - wykonano programy funkcjonalno-użytkowe	12.300,00
• Zadania inne z zakresu ochrony powietrza - nie ujęte w POŚ			
1.	I półr. 2015	Zakup 14 sztuk nowych autobusów marki Solaris Urbino 12 i 18, spełniających normę emisji spalin Euro 6 - jednocześnie wycofanie z eksploatacji 14 sztuk najbardziej wyeksploatowanych autobusów	13.999,600 (realizacja - Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. Sosnowiec)
2.	I półr. 2015	Zakup 5 sztuk autobusów używanych marki MAN A-23, spełniających normę emisji spalin EEV6	2.242.500,00 (realizacja - Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. Sosnowiec)
3.3.3. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód			
• Rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dostosowanie jej do wymagań wspólnotowych			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Gmina Dąbrowa Górnicza prowadzi stały monitoring jakości wód ze źródeł i wód powierzchniowych. Badania prowadzone są w miesiącach od maja do listopada. Uzyskane wyniki są publikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy.			
• Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych.			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco udostępniane są na stronie internetowej WIOŚ. Pozwolenia wodnoprawne są na bieżąco weryfikowane przez pracowników urzędu.			
• Wspieranie działań inwestycyjnych mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Gmina Dąbrowa Górnicza planowała zadanie pn. „Wyeliminowanie odprowadzenia ścieków bytowych z centrum miasta do wód rzeki Pogoria” - przedmiotem przedsięwzięcia miało być uporządkowanie systemu kanalizacji dla obszaru centrum Dąbrowy Górniczej. Plany dotyczyły:			
<ul style="list-style-type: none"> - budowy układu kanalizacji sanitarnej i przebudowy kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Mireckiego, - budowy układu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ul. Ziemna, Wolska, Starościńska, - budowy układu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ul. Dębowa, Jaworowa, Szkolna, - budowy układu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ul. Jaworowej, 			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<ul style="list-style-type: none"> - budowy układu kanalizacji sanitarnej i przebudowy kanalizacji deszczowej - rejon ul. Łańcuckiego, Graniczna, Zagłębia Dąbrowskiego. <p>W latach 2010-2012 zadanie było w fazie projektowania - wykonano aktualizację dokumentacji z 2005 r. z doprojektowaniem nowych ulic. Projektowanie zakończono w kwietniu 2012 r. Uzyskano pozwolenie na budowę dla całego zakresu prac. Wykonanie zadania przewidziano na lata 2014-2017. W 2014 r. odstąpiono od realizacji zadania.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola zabezpieczenia środowiska wodnego przed oddziaływaniem wywołanym magazynowaniem i stosowaniem nawozów naturalnych 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Gospodarstwa rolne kontrolowane są na bieżąco pod kątem przechowywania i stosowania nawozów naturalnych.			
<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola (np. dymowo-parowa) sieci kanalizacji deszczowej pod kątem nielegalnych podłączeń kanalizacji sanitarnej 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji na bieżąco według potrzeb.			
<ul style="list-style-type: none"> • Wymiana sieci o największej awaryjności (wodociągi stalowe i żeliwne) w ulicach, w których zaplanowano budowę kanalizacji sanitarnej; • Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci odprowadzania ścieków oraz kontrola efektywności ich oczyszczania 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	„Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza - Etap I” - zadanie współfinansowane ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko; projekt polegający na budowie kanalizacji sanitarnej, deszczowej, przebudowie przewodów wodociągowych oraz likwidacji przestarzałej oczyszczalni ścieków	156.009.407,76
2.	2013	„Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza - Etap II” - zadanie obejmowało budowę kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągów w dzielnicach: Ujejsce, Tucznawa, Sikorka i Bugaj; w 2013 r. wykonano budowę kanalizacji sanitarnej i przebudowę kanalizacji deszczowej w ul. Długiej wraz z odtworzeniem chodnika	53.700,00
3.	2014	Wykonanie aktualizacji Planu Aglomeracji dla miasta Dąbrowy Górniczej w ramach realizowanego zadania pn. "Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza"	9.000,00
4.	2014	„Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza - Etap I - zadanie współfinansowane ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko; realizacja projektu polegającego na budowie kanalizacji sanitarnej, deszczowej, przebudowie przewodów wodociągowych oraz likwidacji przestarzałej oczyszczalni ścieków	181.320.054,02
5.	2014	„Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza - Etap II” - w 2014 r. zaplanowano wydatki związane z wykonaniem dokumentacji projektowej i zarządzaniem projektem	24.600,00
6.	I półr. 2015	Wymiana zdegradowanych sieci wodociągowych, w których występują znaczne straty wody	46.250,00 (realizacja - Dąbrowskie Wodociągi Sp. z o.o.)
7.	I półr. 2015	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej dla zlewni Łęka, Łosień, Okradzionów i Nowa Kuźniczka w Dąbrowie Górniczej	brak kosztów (prace przedinwestycyjne)
8.	I półr. 2015	Budowa kanalizacji sanitarnej, przebudowa kanalizacji deszczowej, odbudowa nawierzchni dróg i chodników w ul. Długiej w Dąbrowie Górniczej	brak kosztów (prace przedinwestycyjne)

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

9.	I półr. 2015	Przebudowa kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz wodociągu w ul. Cupiała w Dąbrowie Górniczej	brak kosztów (ogłoszono postępowanie o udzielenie zamówienia wykonanie zadania)
10.	I półr. 2015	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza - Etap I	14.544.702,95
11.	I półr. 2015	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza - Etap II	brak kosztów (trwa przygotowanie dokumentacji projektowej)
<ul style="list-style-type: none"> Wymiana wodociągów wykonanych z azbestocementu szczególnie narażonych na zniszczenie w trakcie robót związanych z budową kanalizacji sanitarnej 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W analizowanym okresie zadanie nie było realizowane.			
<ul style="list-style-type: none"> Nadzór nad nowo powstającymi i istniejącymi indywidualnymi urządzeniami i instalacjami do poboru wody (pod kątem formalno-prawnym i technicznym) 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane na bieżąco przez Urząd Miejski, m. in. podczas wydawania pozwoleń wodno-prawnych.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	I półrocze 2015	Modernizacja i rozbudowa systemów poboru i uzdatniania wody w celu dostosowania jakości wody do picia do standardów UE	93.330,00 (realizacja - Dąbrowskie Wodociągi Sp. z o.o.)
<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie systemu dopłat dla mieszkańców indywidualnych w celu dofinansowania podłączeń do miejskiej sieci wodociągowej 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W analizowanym okresie zadanie nie było realizowane			
<ul style="list-style-type: none"> Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Urząd Miejski w przedmiotowym zakresie współpracuje na bieżąco z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska oraz z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej. Wydawanie pozwoleń wodno-prawnych odbywa się przy współpracy z RZGW, który ze szczególnym naciskiem zwraca uwagę na racjonalną gospodarkę związaną z poborem wód podziemnych.			
<ul style="list-style-type: none"> Eksplotacja urządzeń do podczyszczania i oczyszczania ścieków deszczowych i roztopowych (usuwanie odpadów z piaskowników i olejów z separatorów); Bieżące utrzymanie kanalizacji deszczowej 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadania realizowane przez Dąbrowskie Wodociągi Sp. z o.o. zgodnie z umową na eksploatację kanalizacji deszczowej zawartą z Urzędem Miejskim.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Remonty sieci kanalizacji deszczowej i ogólnospławnej na terenie gminy Dąbrowa Górnicza	945.158,62
2.	2014	Remonty sieci kanalizacji deszczowej i ogólnospławnej na terenie gminy Dąbrowa Górnicza	1.002.894,18
<ul style="list-style-type: none"> Dofinansowanie podłączeń indywidualnych dostawców ścieków (osób fizycznych) do kanalizacji sanitarnej 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	I półrocze 2015	Udzielane dotacji celowej z budżetu miasta dla osób fizycznych, które wybudowały przyłącza do sieci kanalizacji sanitarnej	270.001,72

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<ul style="list-style-type: none"> Inwentaryzacja sieci kanalizacji deszczowej na terenach przemysłowych			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest bezpośrednio przez przedsiębiorstwa, które posiadają własne mapy zasadnicze, na których naniesione są m.in. sieci kanalizacyjne.			
<ul style="list-style-type: none"> Działania kontrolne, w spornych przypadkach - zobowiązanie do wykonania przeglądów ekologicznych, nakładanie obowiązków dotyczących wyposażenia sieci w urządzenia oczyszczające oraz do uzyskiwania pozwoleń wodnoprawnych			
Realizacja zadania:			
Kontrole w przedmiotowym zakresie przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.			
<ul style="list-style-type: none"> Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym; Promocja przestrzegania Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej			
Realizacja zadania:			
Zadania realizowane we współpracy ze Śląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Częstochowie. Osiąganie coraz wyższego poziomu czystości wód powierzchniowych jest uwarunkowane systematycznymi działaniami na szeregu płaszczyzn, w tym m.in.:			
<ul style="list-style-type: none"> systematyczną rozbudową kanalizacji deszczowej, właściwym odprowadzaniem wód opadowych, uwzględnianiem tego aspektu przy kolejnych modernizacjach, dążeniem do trwałego stanu 100 % skanalizowania obszaru gminy, poprawą szczelności zbiorników przydomowych (szamb), wdrażaniem właściwych nawyków wśród mieszkańców, zmierzających do optymalnego korzystania z zasobów wodnych.			
Po wejściu do UE uruchomiony został mechanizm dopłat dla rolników. Dopłaty dla ekorołników wypłacane są za pośrednictwem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Aby z nich skorzystać, rolnik oprócz uzyskania certyfikatu musi wystąpić do ARiMR z wnioskiem o przystąpienie do programów rolno-środowiskowych i realizować pakiet rolnictwo ekologiczne, który jest częścią tych programów. Aby uczestniczyć w programach rolno-środowiskowych należy m.in. przez okres trwania umowy gospodarować zgodnie z planem rolno-środowiskowym, prowadzić dokumentację i przestrzegać Zasad Kodeksu Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej. W planie zawiera się zobowiązanie rolnika do modernizacji lub budowy urządzeń do przechowywania ścieków, gnojówki, gnojowicy lub obornika (najpóźniej do końca trwania programu), co ma znaczący wpływ na spływ zanieczyszczeń do wód gruntowych.			
<ul style="list-style-type: none"> Kontrola szczelności i sposobu eksploatacji zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest w zależności od bieżących potrzeb - na zasadzie interwencji.			
<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej			
Realizacja zadania:			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Dotacja celowa z budżetu dla osób fizycznych na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnego bezodpływowego zbiornika na nieczystości płynne	15.957,50
2.	2014		34.472,90
<ul style="list-style-type: none"> Nadzór nad lokalizacją przydomowych oczyszczalni ścieków, w tym - analiza ich lokalizacji pod kątem lokalnych warunków gruntowo wodnych			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez Urząd Miejski na etapie wydawania pozwolenia na budowę, decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwolenia wodnoprawnego. Zgodnie z ustawą Prawo budowlane, budowa przydomowej oczyszczalni ścieków nie wymaga pozwolenia na budowę, w przypadku gdy dobową przepustowość nie przekracza 7,5 m³/d. Ponadto zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, inwestycja ta nie wymaga otrzymania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.			
Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków, w przypadku odprowadzenia oczyszczonych ścieków bytowych do wód lub do ziemi w ilości nieprzekraczającej 5 m³/d na gruncie stanowiącym naszą własność, nie wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.			
<ul style="list-style-type: none"> Zobowiązanie podmiotów gospodarczych prowadzących działalność górniczą do opracowania przeglądu ekologicznego oceniającego wpływ tej działalności na zasoby wód podziemnych, o ile brak jest aktualnej wiedzy na ten temat			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie wykonywane jest w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska - organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, zobowiązać podmiot korzystający ze środowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego.
<ul style="list-style-type: none"> W przypadku stwierdzenia w przeglądzie ekologicznym istnienia nadmiernego negatywnego oddziaływania - zobowiązanie podmiotów negatywnie oddziałujących na zasoby wodne do podjęcia działań mających na celu zabezpieczenie środowiska przed niekorzystnymi zmianami
<i>Realizacja zadania:</i>
Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu, to dla takiego zakładu tworzy się obszar ograniczonego użytkowania.
3.3.4 Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa
<ul style="list-style-type: none"> Objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych
<i>Realizacja zadania:</i>
1 lipca 2013 r. został wprowadzony nowy system gospodarowania odpadami, w którym właścicielem odpadów stała się Gmina. Nowy system objął swym zasięgiem, tym samym selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych, 100% nieruchomości - zarówno zamieszkałych jak i niezamieszkałych. Operatorem nowego systemu gospodarki odpadami jest Miejski Zakład Gospodarowania Opadami z siedzibą w Dąbrowie Górniczej przy al. Józefa Piłsudskiego 34C
<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie kontroli w zakresie wypełniania przez podmioty odbierające odpady komunalne - ustaleń dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>W świetle Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 poz. 391 z późn. zm.) - mieszkańcy nie są już zobowiązani do samodzielnego zawierania umów z firmami odbierającymi odpady. Śmieci stały się własnością Gminy i to ona wybrała na drodze przetargu firmę, która odbiera odpady od mieszkańców.</p> <p>W analizowanym okresie firmą odbierającą odpady od właścicieli nieruchomości (wybraną na drodze przetargu) była ALBA Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej przy ul. Starocmentarnej 2.</p> <p>Mieszkańcy płacą Gminie tzw. opłatę śmieciową. Tym samym Gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady i jednocześnie egzekwuje od firmy odpowiednią jakość usług szczególnie w zakresie metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Nadzór nad realizacją zadań powierzonych firmie odbierającej odpady komunalne od właścicieli nieruchomości sprawuje Miejski Zakład Gospodarowania Odpadami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie i udział gminy w strukturach ponad gminnych dla realizacji regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego działania w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> zapobiegania powstawaniu odpadów, selektywnego zbierania odpadów, przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, budowy regionalnych instalacji, rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze podlegającym utworzonej strukturze ponad gminnej
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Miasto Dąbrowa Górnicza należy do II Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (II RGOK) zgodnie z podziałem na regiony wg „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2014” (PGOWŚ2014).</p> <p>Odebrane z obszaru gminy zmieszane odpady komunalne i odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania - zagospodarowywane są na instalacjach regionalnych lub zastępczych działających w ramach II RGOK.</p> <p>Na terenie miasta funkcjonuje instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych mająca status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) - ALBA MPgK Sp. z o.o. Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych Lipówka II, ul. Główna 144a, 31-530 Dąbrowa Górnicza.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami
<i>Realizacja zadania:</i>

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

W analizowanych latach, prowadzone działania w przedmiotowym zakresie związane były przede wszystkim z przygotowaniem mieszkańców do wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami, a po wprowadzeniu systemu z jego prawidłowym funkcjonowaniem.

Miejski Zakład Gospodarowania Odpadami w Dąbrowie Górniczej przekazywał sukcesywnie informacje z zakresu prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, z naciskiem na selektywną zbiórkę odpadów - działania te realizowane były poprzez:

- opracowanie i rozpowszechnienie wśród mieszkańców (internet, ulotki, media, tablice ogłoszeń) informacji z zasadami segregowania odpadów oraz harmonogramem i zasadami odbioru odpadów, m. in. surowców wtórnych, zielonych, budowlano-remontowych, wielkogabarytowych, niebezpiecznych, opon,
- opracowanie i rozpowszechnienie wśród mieszkańców informacji dotyczących terminów płatności, formy płatności, punktów odbioru odpadów na terenie gminy,
- zamieszczanie artykułów i informacji na temat nowego systemu gospodarowania odpadami w gazetach lokalnych i regionalnych oraz na stronach internetowych MZGO oraz Urzędu Miejskiego,
- współorganizację i wspieranie akcji proekologicznych w placówkach oświatowych, w tym zapewnienie materiałów do sprawnego przeprowadzenia akcji - np. „Sprzątanie Świata”.

Kwoty wydatkowane na działania związane z edukacją ekologiczną podano w rozdziale 3.1.3. dotyczącym podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

- Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie miasta

Realizacja zadania:

W ramach realizacji zadania prowadzone były działania informacyjno-edukacyjne opisane we wcześniejszym punkcie.

Ponadto od 1 lipca 2013 r. wprowadzono nowy system gospodarowania odpadami, w którym sposób odbioru i zbierania odpadów funkcjonujący na terenie Dąbrowy Górniczej, dostosowany został do rozwiązań technologicznych przyjętych w II RGOK (zgodnie z podziałem województwa śląskiego na regiony wg PGOWŚ 2014”).

Selektywna surowców wtórnych odpadów na terenie miasta od 1 lipca 2013 r. zorganizowana jest w oparciu o podział na następujące frakcje:

- tworzywa sztuczne, metale, odpady wielomateriałowe,
- papier i tektura,
- szkło.

W zabudowie jednorodzinnej zbiórka surowców wtórnych prowadzona jest w kolorowych workach, natomiast nieruchomości zabudowy wielorodzinnej zostały wyposażone w pojemniki typu "dzwon".

W analizowanych latach z terenu Dąbrowy Górniczej zebrano następujące ilości surowców wtórnych:

Kod odpadów	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	2013 [Mg]	2014 [Mg]	I półrocze 2015 [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1 406,10	1 163,00	561,00
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	603,20	9,00	4,00
15 01 04	Opakowania z metali	0,40	0,00	0,00
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	936,00	1 834,70	916,00
15 01 07	Opakowania ze szkła	1 537,45	1 959,10	977,80
20 01 01	Papier i tektura	53,96	10,50	0,00
20 01 02	Szkło	6,00	0,00	0,00
20 01 39	Tworzywa sztuczne	6,10	0,00	0,00
20 01 40	Metale	0,05	0,00	0,00
Razem		4 549,21	4 976,30	2 458,80

- Zbiórka oraz zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych

Realizacja zadania:

Na terenie Dąbrowy Górniczej funkcjonuje selektywna zbiórka odpadów zielonych:

- z zabudowy jednorodzinnej, domków letniskowych, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku - odpady zielone odbierane są w okresie od 1 kwietnia do 31 października,
- z budynków wielolokalowych na nieruchomościach zamieszkałych - odpady zielone odbierane są

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

według indywidualnych potrzeb w okresie od 1 maja do 30 listopada, po pisemnym zgłoszeniu zapotrzebowania na podstawienie kontenera - złożonym w siedzibie Miejskiego Zakładu Gospodarowania Odpadami.

W analizowanym okresie z terenu Dąbrowy Górniczej zebrano następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji (do tej grupy odpadów zaliczane są również papier i tektura, w tym opakowania z papieru i tektury):

- 2013 r. - 3 097,42 Mg,
- 2014 r. - 4 225,68 Mg,
- I półrocze 2015 r. - 1 365,80 Mg.

Zebrane odpady zielone przekazywane są do zagospodarowania do Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych Lipówka II (ul. Główna 144a, 31-530 Dąbrowa Górnicza) - instalacji posiadającej status RIPOK.

- Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych, w tym m.in.:
  - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
  - zużytych baterii i akumulatorów,
  - przeterminowanych leków

Realizacja zadania:

Na terenie Dąbrowy Górniczej zostały uruchomione cztery punkty odbioru odpadów tzw. Eko Punkty - jeden Gminny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) i trzy Gminne Centra Zbiórki Odpadów (GCZO), w których mieszkańcy miasta mogą bezpłatnie oddać m. in. odpady niebezpieczne (wytworzone w gospodarstwie domowym):

- GCZO przy Al. J. Piłsudskiego 28A,
- GCZO przy ul. Szłasowizna 7,
- GCZO przy Al. Zwycięstwa 27B,
- GPZON przy ul. Główniej 144B.

We wspomnianych punktach przyjmowane są: rozpuszczalniki, kwasy, alkalia, odczynniki fotograficzne, środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć (w tym świetlówki), urządzenia zawierające freony, oleje i smary, farby, tłuszcze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne, zużyte opony, leki detergenty zawierające substancje niebezpieczne, leki cytotoksyczne i cytostatyczne, baterie i akumulatory, metal, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki, drewno zawierające substancje niebezpieczne, opakowania po substancjach niebezpiecznych.

Ponadto:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny można oddać nieodpłatnie w placówkach handlowych przy zakupie nowego sprzętu tego samego rodzaju - wymiana sztuka za sztukę,
- zużyte baterie i akumulatory można umieszczać w specjalnie do tego przeznaczonych pojemnikach rozmieszczonych np. w placówkach oświatowych oraz w placówkach handlowych,
- przeterminowane i niewykorzystane leki zbierane są w 29 aptekach na terenie miasta, w których znajdują się specjalne pojemniki - wykaz aptek znajduje się na stronie internetowej Miejskiego Zakładu Gospodarowania Odpadami w Dąbrowie Górniczej: <http://mzgodg.pl> - w zakładce „Gospodarka odpadami”.

W analizowanym okresie z terenu miasta zebrano następujące ilości odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych:

- 2013 r. - 162,234 Mg,
- 2014 r. - 93,874 Mg,
- I półrocze 2015 r. - firma odbierająca odpady z terenu miasta nie wykazała żadnych ilości w sprawozdaniu półrocznym, brak danych półrocznych z Eko Punktów.

- Zbiórka odpadów wielkogabarytowych

Realizacja zadania:

Odpady wielkogabarytowe na terenie Dąbrowy Górniczej odbierane są sprzed posesji. Zbiórka organizowana jest 2 razy w roku w formie tzw. „wystawki”. Odpady tego typu mieszkańcy miasta mogą oddawać również w Eko Punkcie - GPZON przy ul. Główniej 144b.

W analizowanym okresie z terenu miasta zebrano następujące ilości odpadów wielkogabarytowych:

- 2013 r. - 406,827 Mg,
- 2014 r. - 456,546 Mg,
- I półrocze 2015 r. - 153,4 Mg (brak danych półrocznych z Eko Punktów).

- Zbiórka odpadów remontowo-budowlanych

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

Realizacja zadania:			
Odpady budowlane i rozbiórkowe mieszkańcy Dąbrowy Górniczej od 1 lipca 2013 r. mogą oddawać w Eko Punkcie przy ul. Głównej 144b (do jednej tony rocznie na każdy adres zamieszkania). Ponadto odpady tego typu odbierane są na indywidualne zgłoszenie na koszt wytwórcy odpadów. W analizowanym okresie z terenu miasta zebrano następujące ilości budowlanych i rozbiórkowych:			
<ul style="list-style-type: none"> - 2013 r. - 487,936 Mg, - 2014 r. - 411,051 Mg, - I półrocze 2015 r. - firma odbierająca odpady z terenu miasta nie wykazała żadnych ilości w sprawozdaniu półrocznym, brak danych półrocznych z Eko Punktu.			
• Zbiórka zużytych opon			
Realizacja zadania:			
Od 1 lipca 2013 r. mieszkańcy Dąbrowy Górniczej mogą oddawać zużyte opony do Eko Punktów. Ponadto stare opony można oddać w punkcie sprzedaży opon przy zakupie nowych (wymiana sztuka za sztukę). W analizowanym okresie z terenu miasta zebrano następujące ilości zużytych opon:			
<ul style="list-style-type: none"> - 2013 r. - 20,534 Mg, - 2014 r. - 20,314 Mg, - I półrocze 2015 r. - firma odbierająca odpady z terenu miasta nie wykazała żadnych ilości w sprawozdaniu półrocznym, brak danych półrocznych z Eko Punktów.			
• Zbiórka i transport odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Gminie			
Realizacja zadania:			
Usuwanie padłych zwierząt z terenów gminnych, zapewnia Miastu firma „ALBA” Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. siedzibą w Dąbrowie Górniczej przy ul. Starocmentarnej 2. Wspomniana usługa realizowana jest w ramach zawartej pomiędzy stronami umowy. Zwłoki padłych zwierząt utylizowane są spalarni odpadów przemysłowych i niebezpiecznych prowadzonych przez Spółkę SARPI Dąbrowa Górnicza z siedzibą w Dąbrowie Górniczej przy ul. Kokosowniczej 16. W analizowanych latach usunięto następujące ilości padłych zwierząt:			
<ul style="list-style-type: none"> - 2013 r. - 2 129 kg, - 2014 r. - 1 590 kg, - I półrocze 2015 r. - 1 280 kg.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Usuwanie padłych zwierząt z terenów miejskich	58.632,00
2.	2014		42.019,60
3.	I półr. 2015		34.732,80
• Usuwanie i rekultywacja „dzikich” wysypisk odpadów			
Realizacja zadania:			
Pomimo wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców Dąbrowy Górniczej, problemem jest niewłaściwe zagospodarowanie odpadów przez część ludności. W wyniku takiej działalności powstają tzw. „dzikie” wysypiska odpadów, czyli nielegalne miejsca składowania bądź magazynowania odpadów. W analizowanych latach na terenach miejskich zlokalizowano oraz zlikwidowano następujące ilości „dzikich” wysypisk o strukturze komunalno-gruzowej:			
<ul style="list-style-type: none"> - w 2013 r. - 95 szt. - usunięto 563,8 m³ odpadów, - w 2014 r. - 163 szt. - usunięto 784,0 m³ odpadów, - w I półroczu 2015 r. - usunięto 351,3 m³ odpadów.			
Ponadto po stwierdzeniu istnienia na prywatnym terenie „dzikiego” wysypiska - nakazywano właścicielowi terenu usunięcie zgromadzonych nielegalnie odpadów. W analizowanych latach usunięto następujące ilości „dzikich” wysypisk z terenów prywatnych:			
<ul style="list-style-type: none"> - w 2013 r. - 3 szt., w tym - 2 odpadów niebezpiecznych, 1 odpadów innych niż niebezpieczne, - w 2014 r. - 7 szt., w tym - 3 odpadów niebezpiecznych, 4 odpadów innych niż niebezpieczne, - w I półroczu 2015 r. - 1 szt. odpadów innych niż niebezpieczne.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Usunięcie nielegalnego składowania porzuconych odpadów pogarbarskich przy ul. Wczasowej	28.000,00

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

2.	2013	Usuwanie „dzikich” wysypisk z terenów miejskich	89.204,83																
3.	2014		109.725,29																
4.	I półr. 2015		53.116,56																
• Aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie miasta																			
Realizacja zadania:																			
<p>Wszelkie zmiany dotyczące wyrobów azbestowych występujących na terenie miasta, aktualizowane są na bieżąco przez pracowników Wydziału Ekologii i Rolnictwa Urzędu Miejskiego. Dane w przedmiotowym zakresie wprowadzane są do ogólnopolskiej Bazy Azbestowej (http://www.bazaazbestowa.gov.pl/) prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki - stanowiącej jedno z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.</p> <p>Zgodnie ze wspomnianą Bazą, na terenie Dąbrowy Górniczej występują następujące ilości wyrobów azbestowych (stan na grudzień 2015 r.):</p> <ul style="list-style-type: none"> 10 093,241 Mg, w tym:<ul style="list-style-type: none"> osoby fizyczne - 1 508,695 Mg, osoby prawne - 8 584,546 Mg.																			
• Realizacja zapisów „Programu usuwania azbestu z terenu miasta na lata 2010-2032 - Dąbrowa Górnicza wolna od azbestu” oraz prowadzenie akcji informacyjnej o możliwości uzyskania pomocy finansowej na realizację prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest																			
Realizacja zadania:																			
<p>Zapisy „Programu usuwania azbestu z terenu miasta na lata 2010-2032 - Dąbrowa Górnicza wolna od azbestu” realizowane były poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> sukcesywne usuwanie wyrobów azbestowych z terenu miasta, dofinansowanie przedsięwzięć związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budżetu miasta, edukację ekologiczną - zamieszczanie informacji dotyczących szkodliwości wyrobów azbestowych i konieczności ich usunięcia do 2032 r. - m. in. w ramach „Kampanii antyazbestowej”, w 2014 r. do Rad Osiedli wysłane zostały pakiety edukacyjne, zawierające podstawowe informacje o azbecie, miejscach jego występowania, szkodliwości pyłu azbestowego oraz o obowiązkach właścicieli i zarządców nieruchomości (autorem poradnika była „Federacja Zielonych GAJA”).																			
• Dofinansowanie do usuwania wyrobów zawierających azbest																			
Realizacja zadania:																			
<p>Miasto dofinansowuje przedsięwzięcia związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w oparciu o zapisy Uchwały nr XV/274/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej z budżetu miasta Dąbrowa Górnicza dla osób fizycznych (właścicieli budynków), wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych likwidujących pokrycia dachowe i elewacyjne zawierające azbest z budynków mieszkalnych i gospodarczych położonych w Dąbrowie Górniczej, z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą Nr XXV/508/13 Rady Miejskiej z dnia 24 kwietnia 2013 w sprawie zmiany w „Zasadach udzielania dotacji celowej ...”.</p> <p>Poniżej przedstawiono informacje na temat ilości usuniętych wyrobów azbestowych oraz kwoty dofinansowania z budżetu miasta.</p>																			
<table><tr><th>Wielkość</th><th>2013 r.</th><th>2014 r.</th><th>I półrocze 2015 r.</th></tr><tr><td>Ilość usuniętego azbestu - ogółem [Mg]</td><td>1 085,61</td><td>609,34</td><td>103,68</td></tr><tr><td>Ilość usuniętego azbestu - w ramach dofinansowania z budżetu miasta [Mg]</td><td>118,39</td><td>75,37</td><td>10,50</td></tr><tr><td>Wartość dofinansowania z budżetu miasta (demontaż, transport i utylizacja) [zł]</td><td>256 425,12</td><td>66 144,66</td><td>16 757,75</td></tr></table>				Wielkość	2013 r.	2014 r.	I półrocze 2015 r.	Ilość usuniętego azbestu - ogółem [Mg]	1 085,61	609,34	103,68	Ilość usuniętego azbestu - w ramach dofinansowania z budżetu miasta [Mg]	118,39	75,37	10,50	Wartość dofinansowania z budżetu miasta (demontaż, transport i utylizacja) [zł]	256 425,12	66 144,66	16 757,75
Wielkość	2013 r.	2014 r.	I półrocze 2015 r.																
Ilość usuniętego azbestu - ogółem [Mg]	1 085,61	609,34	103,68																
Ilość usuniętego azbestu - w ramach dofinansowania z budżetu miasta [Mg]	118,39	75,37	10,50																
Wartość dofinansowania z budżetu miasta (demontaż, transport i utylizacja) [zł]	256 425,12	66 144,66	16 757,75																
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]																
1.	2013	Dotacja celowa z budżetu miasta na dofinansowanie dla osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni likwidujących pokrycia dachowe i elewacyjne zawierające azbest z budynków mieszkalnych i gospodarczych, który obejmuje również demontaż plus transport i unieszkodliwianie	256 425,12																
2.	2014		66 144,66																
3.	I półr. 2015		16 757,75																
• Sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi																			
Realizacja zadania:																			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

Gmina Dąbrowa Górnicza sporządziła sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi zarówno za 2013 r. jak i 2014 r. Sprawozdania te zostały przesłane do Marszałka Województwa Małopolskiego oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.			
<ul style="list-style-type: none"> Kontrolowanie i kierowanie przez miasto całego strumienia odpadów do instalacji obecnie funkcjonujących lub planowanych w ramach II RGOK, co umożliwi spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Od II półrocza 2013 r. obowiązuje przekazywanie do instalacji regionalnych - zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Odpady odebrane z terenu Dąbrowy Górniczej kierowane są do Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych Lipówka II (ul. Główna 144a, 31-530 Dąbrowa Górnicza) - instalacji posiadającej status RIPOK.			
<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT) w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Wdrażanie technologii BAT, a więc najlepszej dostępnej techniki, realizowane jest na bieżąco przez podmioty odpowiedzialne za budowę nowych lub rozbudowę i modernizację istniejących instalacji, objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego (tzw. instalacji IPPC), służących do zagospodarowania odpadów. Ponadto organ ochrony środowiska, na etapie realizacji nowego przedsięwzięcia, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, sprawdza zgodność zaproponowanej przez inwestora technologii z wymogami BAT.			
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie monitoringu eksploatacyjnego i poeksploatacyjnego składowisk odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez zarządców obiektów. Na składowiskach prowadzony jest monitoring eksploatacyjny lub poeksploatacyjny, zgodny z obowiązującymi przepisami z zakresu eksploatacji składowisk - w zakresie określonym w pozwoleniach zintegrowanych lub w decyzjach o zamknięciu danego obiektu.			
<ul style="list-style-type: none"> Rekultywacja Miejskiego Składowiska Odpadów Komunalnych LIPÓWKA I 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
ALBA MPGK Sp. z o.o. na zlecenie Miasta Dąbrowa Górnicza zarządza Składowiskiem Odpadów „Lipówka I”, które od 31.12.2009 r. jest w fazie rekultywacji. Proces rekultywacji prowadzony jest zgodnie z wydaną decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 4358/OS/09 z dnia 29.12.2009 r. wraz z decyzją zmieniającą z dnia 12.12.2012r., która przewiduje zakończenie prac rekultywacyjnych na składowisku do 31.12.2015 r.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	I półr. 2015	Rekultywacja MSOK Lipówka I - Wykonanie badań statycznych oraz dynamicznych biogazu składowiskowego w zakresie możliwości potencjalnego stosowania go jako paliwo w procesie energetycznego wykorzystania	19.434,00
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych LIPÓWKA II: rozbudowa linii sortowniczej zmieszanych odpadów komunalnych o urządzenia do produkcji paliwa zastępczego z frakcji nadsitowej, rozbudowa instalacji biologicznej obróbki frakcji podsitowej ze zmieszanych odpadów komunalnych 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie pn. „Rozbudowa Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych LIPÓWKA II” realizowane było przez ALBA Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. (siedziba: ul. Starocmentarna 2, 41-300 Dąbrowa Górnicza). Wartość przedsięwzięcia wyniosła: 17.899.083,00 zł, w tym dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 10.897.500,00 zł.			
25 sierpnia 2014 Sejmik Województwa Śląskiego podjął uchwałę w sprawie zmiany uchwały Nr IV/25/2/2012 z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014”. Tym samym instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów „Lipówka II” otrzymała status instalacji regionalnej (RIPOK) dla Regionu II.			
<ul style="list-style-type: none"> Zadania inne z zakresu gospodarki odpadami 			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Dotacja celowa na zakupy i zadania inwestycyjne dla samorządowego zakładu budżetowego Miejski Zakład Gospodarowania Odpadami:	

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

		<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja serwera umożliwiającą bezpieczne połączenie jednostek komputerowych w ramach jednej sieci, - zakup oprogramowania wspomagającego procesowanie deklaracji w związku wdrożeniem nowego systemu gospodarowania odpadami w Gminie. <p>Z dniem 01.08 2013 r. uchwałą Rady Miejskiej Nr XXVI/537/13 z dnia 22 maja 2013 r. Miejski Zakład Gospodarowania Odpadami został przekształcony w jednostkę budżetową.</p>	<p>15.928,00</p> <p>63.993,70</p>
2.	2013	Zarządzanie MSOK „Lipówka”, wywóz odpadów, obsługa systemu selektywnej zbiórki odpadów, zbiórka odpadów wielkogabarytowych, likwidacja dzikich wysypisk, wynajem i obsługa pojemników na leki i pojemników na psie odchody, bieżąca obsługa Gminnych Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, wykonanie ekspertyz i analiz, rekultywacja kwatery KW-1, działania prowadzone przez MZGO polegające na przygotowaniu do wdrożenia w Gminie kompleksowego gospodarowania odpadami	7.094.143,31
3.	2014	Zadaszenie i ogrodzenie kontenerów na śmieci przy ul. Cediera - zamontowano wiatę śmietnikową do ustawienia trzech kontenerów na śmieci przy ul. Cediera nr 16	9.750,00
4.	2014	Zarządzanie MSOK „Lipówka”, wywóz odpadów, likwidacja dzikich wysypisk odpadów z uwzględnieniem terenów leśnych w granicach administracyjnych miasta, wynajem i bieżąca obsługa pojemników na psie odchody, dystrybucja stojaków do selektywnej zbiórki odpadów	2.458.138,72
5.	I półr. 2015	Prowadzenie bieżącej obsługi eksploatacyjnej i konserwacji instalacji odgazowania kwatery wysypiskowej przy ul. Głównej 144A	21.402,00
6.	I półr. 2015	Monitoring składowiska Miejskiego Zakładu Gospodarowania Odpadami przy ul. Głównej 144A	11.832,60
7.	I półr. 2015	Utrzymanie i modernizowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi zapewniającego uzyskanie zgodności z przepisami oraz planami gospodarki odpadami	13.276.576,62
8.	I półr. 2015	Nadzór na MSOK „Lipówka I”	622.541,78
9.	I półr. 2015	Wywóz odpadów wraz z opróżnianiem koszy ulicznych	511.761,24
10.	I półr. 2015	Wynajem i bieżąca obsługa pojemników na psie odchody	68.850,00
11.	I półr. 2015	Dystrybucja stojaków do selektywnej zbiórki odpadów	761,40
3.3.5 Ochrona mieszkańców miasta Dąbrowa Górnicza przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu w środowisku			
<ul style="list-style-type: none"> • Usprawnianie organizacji ruchu drogowego 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Realizację zadania opisano w rozdziale 3.3.2. dotyczącym ochrony powietrza.			
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Przedmiotowe zadanie realizowane jest na bieżąco podczas wykonywania wszystkich działań opisanych w niniejszym rozdziale. W realizację Programu ochrony środowiska przed hałasem wpisują się również opisane w rozdziale 3.3.2, przeprowadzane inwestycje z zakresu budowy i modernizacji dróg oraz usprawniania ruchu drogowego - działania te przyczyniają się zarówno do ograniczenia poziomu hałasu jak i ograniczenia emisji wtórnej pochodzącej z ciągów komunikacyjnych.			
<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola techniczna pojazdów silnikowych oraz stacji diagnostycznych wykonujących te badania 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane na bieżąco. W analizowanym okresie realizacja bezkosztowa w drodze porozumienia na mocy art. 83b ust. 3 ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.).			
<ul style="list-style-type: none"> • Ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska 			
<i>Realizacja zadania:</i>			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

Zadanie realizowane przez pomiary interwencyjne prowadzone przez wyspecjalizowane służby Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, prowadzącego jednocześnie rejestr i składający raporty z przeprowadzonych pomiarów.
<ul style="list-style-type: none"> Nakładanie i egzekwowanie obowiązku pomiarów zmian w klimacie akustycznym po zakończeniu budowy i modernizacji dróg oraz instalacji będących istotnym źródłem hałasu
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane jest na bieżąco na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - w formie ocen porealizacyjnych.
<ul style="list-style-type: none"> Podjęmowania działań administracyjnych w stosunku do podmiotów, których działalność skutkuje przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Zadanie realizowane jest na bieżąco przez WIOŚ.</p> <p>Ponadto w Programie ochrony przed hałasem dla miasta Dąbrowa Górnicza, wskazano zakłady emitujące hałas do środowiska, w pobliżu których stwierdzono na podstawie mapy akustycznej naruszenie obowiązujących poziomów hałasu w odniesieniu do wskaźnika długookresowego. Do zakładów stwarzających zagrożenie hałasem w swoim otoczeniu należą m.in.: ArcelorMittal Poland S.A. - Oddział w Dąbrowie Górniczej, obiekty na terenie ZTS „Ząbkowice - Erg”, DFME „Damel”, HK „Cutiron”, Kopalnia Piasku Podsadzkowego „Kuźnica Warężyńska S.A.”, Saint-Gobain Glas Polska Sp. z o.o., Saint-Gobain Sekurit Polska Sp. z o.o., Zakłady Koksownicze „Przyjaźń” oraz niektóre obiekty na terenie dawnej Huty Katowice.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Okresowe całodobowe pomiary natężenia hałasu w sąsiedztwie dróg, przy których mieszkańcy zgłaszają uciążliwość akustyczną Opracowanie i wdrożenie bazy danych w zakresie gromadzenia informacji o stanie zagrożenia hałasem - w celu włączenia do Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Na terenie Gminy zlokalizowane jest 5 punktów ciągłego całodobowego systemu monitoringu hałasu - stacje monitoringowe zainstalowane są na budynkach przy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Alei Józefa Piłsudskiego 103, ul. Królowej Jadwigi 12, ul. Puszkina 29, ul. Związku Orła Białego 11 ul. Szosowa 13. <p>Trzy stacje rejestrują hałas drogowy, natomiast dwie - hałas przemysłowy.</p> <p>Wyniki badań hałasu (zarówno źródłowe, jak i przetworzone) dostępne są w czasie rzeczywistym z poziomu przeglądarki Web. Jednym z podstawowych założeń funkcjonowania systemu monitoringu hałasu jest publikacja zbieranych danych pomiarowych wszystkim zainteresowanym mieszkańcom miasta. Aplikacja jest portalem internetowym pozwalającym na dostęp do danych gromadzonych w ramach systemu stałego, wielopunktowego monitoringu hałasu na terenie całej aglomeracji.</p> <p>Wyniki pomiarów zostaną wykorzystane podczas opracowywania nowej mapy akustycznej.</p>
3.3.6 Ochrona mieszkańców miasta Dąbrowa Górnicza przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych
<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, Opracowanie publicznie dostępnego (internet) rejestru zawierającego informacje o źródłach pól elektromagnetycznych, oraz terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów tych pól w środowisku
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Informacje o pomiarach przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w tym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, dostępne są na stronie internetowej WIOŚ w Katowicach.</p> <p>W analizowanych latach WIOŚ w Katowicach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadził pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie Dąbrowy Górniczej w następujących miejscach:</p> <ul style="list-style-type: none"> w 2013 r. - dzielnica Mydlisce, przy ul. Chopina - wyniki pomiarów: 0,50 V/m, w 2014 r. - centralna część Osiedla Lipskiego, w pobliżu ul. Cedlera - wyniki pomiarów: 0,64 V/m. <p>Przytoczone wyniki wykazywały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku wynoszącego 7 V/m.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska; Monitorowanie i ocena poziomu pól elektromagnetycznych emitowanych na terenach zurbanizowanych

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

<ul style="list-style-type: none"> • i w miejscach przebywania ludzi; • Wykonywanie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zgodnie z wymogami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska
Realizacja zadania:
<p>Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, który został ustawowo zobowiązany do wykonywania zadań związanych z okresowymi badaniami kontrolnymi poziomów pól elektromagnetycznych. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ.</p> <p>W Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej dokonywane są zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne - formularz zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne oraz szczegółowe wymagania dotyczące zakresu danych ujętych w zgłoszeniu instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (Dz. U. Nr 130 poz. 879).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie kumulacji źródeł promieniowania niejonizującego przez odpowiednio przeprowadzaną procedurę oceny oddziaływania na środowisko (w tym - wariantowanie przedsięwzięć i wynikająca z tego możliwość narzucania wariantu polegającego na wykorzystywaniu istniejących źródeł PEM, ocena oddziaływań skumulowanych i pomiary powdrożeniowe)
Realizacja zadania:
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez WIOŚ.
<ul style="list-style-type: none"> • Skuteczne uniemożliwienie dostępu do strefy o podwyższonym poziomie emisji pól elektromagnetycznych oraz informowanie o jej szkodliwości
Realizacja zadania:
Zadanie realizowane jest przez właścicieli sieci telekomunikacyjnych oraz elektroenergetycznych.
3.3.7. Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii
<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie zasad współdziałania w przypadku zagrożenia środowiska przez wydziały zarządzania kryzysowego oraz komórki ochrony środowiska w urzędach różnych szczebli
Realizacja zadania:
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez Urząd Miejski, WIOŚ i Państwową Straż Pożarną.
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie rejestru oraz monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji; • Ewidencja źródeł poważnych awarii przemysłowych (ZDR i ZZR)
Realizacja zadania:
Zadania realizowane są bieżąco przez GIOŚ i Państwową Straż Pożarną.
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie planu operacyjno-ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii
Realizacja zadania:
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez podmioty gospodarcze w porozumieniu z Państwową Strażą Pożarną.
<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola wyników modernizacji punktów przeładunku i dystrybucji paliw
Realizacja zadania:
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez WIOŚ, Państwową Straż Pożarną oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie planu operacyjno-ratowniczego na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> - poważnej awarii w zakładzie przemysłowym, - poważnej awarii podczas transportu;   • Przeprowadzenie ćwiczeń na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> - poważnej awarii w zakładzie przemysłowym, - poważnej awarii podczas transportu
Realizacja zadania:
Zadania realizowane są na bieżąco przez Urząd Wojewódzki, Urząd Miejski, Państwową Straż Pożarną, WIOŚ oraz PKP.
<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii, uzupełnienie wyposażenia technicznego na wypadek poważnych awarii
Realizacja zadania:
Zadanie realizowane jest na bieżąco przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych.

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Remonty bieżące remiz Ochotniczych Straży Pożarnych: awaryjna naprawa tynków w budynku OSP Kuźniczka Nowa, remont instalacji elektrycznej oświetlenia OSP Tucznawa, naprawy samochodów bojowych, punktów alarmowych w jednostkach OSP, bramy garażowej w OSP Okradzionów, kotłów gazowych w jednostkach OSP	136.551,90
2.	2013	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie i dofinansowanie zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych - zakup średniego zestawu ratownictwa technicznego Lukas dla jednostki OSP Ząbkowice	5.500,00
3.	2013	Zakup turbowentylatora oddymiającego GF-165	7.410,75
3.	2013	Dotacja celowa z budżetu dla jednostek OSP z terenu miasta	95.643,46
4.	2013	Usunięcie zagrożeń w placówkach oświatowych, zgodnie z zaleceniami wynikającymi z decyzji Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej	153.000,00
5.	2013	Wykonanie projektów budowlanych i wykonanie remontu w obiektach placówek oświatowych objętych decyzjami Komendanta Państwowej Straży Pożarnej	200.000,00
6.	2014	Utrzymanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej - m. in. konserwacja, remont i naprawa sprzętu, samochodów pożarniczych oraz środki inwestycyjne przeznaczone na zakup: sprężarki do ładowania butli aparatów powietrznych wraz z osprzętem, zestawu narzędzi hydraulicznych, hydraulicznego zestawu sprzętu ratowniczego, łodzi hybrydowej, przyczepy podłodziowej, centrali telefonicznej, zestawu systemu wyświetlania alarmów DWA-100	7.549.212,59
7.	2014	Remonty bieżące remiz Ochotniczych Straży Pożarnych: awaryjna naprawa instalacji elektrycznej w OSP Błędów, malowanie garażu remizy OSP w Trzebiesławicach, usunięcie awarii dachu w budynku remizy OSP w Łęce, usunięcie awarii dachu w budynku remizy OSP w Łośniu, awaryjna naprawa dachu w OSP Błędów, awaryjna naprawa dachu w OSP Kuźniczka Nowa	89.033,78
8.	2014	Zakup motopompy i syreny elektrycznej dla OSP Ujejsce	15.352,20
9.	2014	Dotacja celowa dotycząca realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych - dofinansowanie zakupu dwóch zestawów ratownictwa technicznego dla OSP Tucznawa i OSP Trzebiesławice	14.273,28
<ul style="list-style-type: none"> Umieszczanie na Ekoportalu prowadzonym przez Urząd Miasta informacji o ryzyku wystąpienia poważnej awarii, rejestr awarii i wskazówki dotyczące zachowania bezpieczeństwa 			
Realizacja zadania:			
<p>Zadanie realizowane jest przez Urząd Miasta na bieżąco - informacje przesłane do Urzędu Miejskiego umieszczane są na stronie BIP.</p> <p>Ponadto za pomocą systemu INFO SMS - Vokatel, Ci mieszkańcy, którzy dobrowolnie wpisali się do bazy danych, dostają takie informacje sms-em.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań 			
Realizacja zadania:			
<p>Kształtowanie świadomości mieszkańców Dąbrowy Górniczej w zakresie postępowania podczas zagrożeń i poważnych awarii przemysłowych odbywa się głównie poprzez lokalne media, w których zamieszczane są informacje dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> sposobów informowania o zagrożeniach, racjonalnego postępowania podczas zagrożenia, lokalizacji centrów kryzysowych. <p>Podnoszenie świadomości społeczeństwa odbywa się poprzez uświadamianie spektrum i kategorii zagrożeń ekologicznych, zarówno tych dotykających lokalną społeczność, na które nie ma ona większego wpływu (np. dziura ozonowa), jak i tych, z którymi mieszkańcy gminy stykają się na co dzień np. nielegalne wysypiska, wypadki zanieczyszczenia wód powierzchniowych, pożar, powódź. Odbywa się to drogą systematycznych publikacji, artykułów prasowych, powiadamiania o aktualnościach na stronach internetowych Urzędu</p>			

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

Miejskiego, czy w postaci różnych form edukacji prowadzonej tak wśród dorosłych mieszkańców jak i wśród dzieci i młodzieży (np. przez Straż Pożarną).

3.3.8 Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

- Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii,
- Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii, wspomaganie wykorzystania odnawialnych źródeł energii m.in. w obrębie budynków komunalnych i mieszkalnych

Realizacja zadania:

Akcje promujące odnawialne źródła energii oraz wskazujące na możliwość pozyskiwania oszczędności z bieżącego utrzymania budynków prowadzone są na bieżąco.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2013	Realizacja projektu „RE-GREEN w ramach programu unijnego INTERREG IVC” pn. „Polityki regionalne na rzecz zielonych budynków” - Dąbrowa Górnicza przystąpiła do realizacji projektu współpracy międzyregionalnej zorientowanej na promocję zielonych regionów w ramach nowych zasad "Zielonej Gospodarki", której <u>celem jest wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie wprowadzania w publicznych budynkach rozwiązań proekologicznych, w szczególności energooszczędnych oraz wykorzystujących odnawialne zasoby energii.</u>	137.930,40
2.	2014	Projekt ma za zadanie pomóc regionom w znalezieniu właściwych metodologii, procesów i drobnych praktyk w trakcie rozwijania i wdrażania polityk zielonego budownictwa. Uczestnicy projektu: instytucje naukowo-badawcze oraz miasta z Portugalii, Hiszpanii, Szwecji, Niemiec, Słowenii, Estonii, Rumunii, Irlandii i Wielkiej Brytanii.	137.930,40

4. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Gminy jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Miasto Dąbrowa Górnicza posiada kompetencje pozwalające realizować zawarte w programie cele i zadania własne. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim, są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność miasta jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Prezydencie Miasta, który składa Radzie Miejskiej raporty z wykonania programu. Rada Miejska współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego. Ponadto Rada Miejska współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ) oraz monitoring wód (RZGW).

W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza dla części parametrów zostały określone skwantyfikowane wskaźniki postępów i skutków realizacji ww. programu. Porównanie kolumn z poszczególnymi wskaźnikami ułatwia raportowanie tendencji w zmianach poszczególnych wskaźników (poza opisowym przedstawieniem realizacji zadań Programu zawartym w rozdziale 3). W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza została przyjęta tabela ze wskaźnikami efektywności realizacji celów POŚ, do określania w kolejnych raportach z POŚ. Poniżej przedstawiono dostępne w czasie przygotowania raportu wskaźniki, które zostały ustalone na podstawie danych pozyskanych w Urzędzie Miejskim, w WIOŚ, w GUS oraz na podstawie ustaleń własnych. Ze względu na brak dostępności danych za I półrocze 2015 r. zarówno w opracowaniach WIOŚ jak i w zestawieniach statystycznych GUS - w poniższej tabeli przedstawiono dane za lata 2013-2014.

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA

Tabela 1. Wskaźniki monitoringu dla Miasta Dąbrowa Górnicza

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2013	2014
Ochrona przyrody i krajobrazu				
1.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	3 663,00	3 663,00
2.	Obszary NATURA 2000	szt.	3 - „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej” - PLH240037, - „Pustynia Błędowska” - PLH120014, - „Łąki Dąbrowskie” - PLH240041	3 - „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej” - PLH240037, - „Pustynia Błędowska” - PLH120014, - „Łąki Dąbrowskie” - PLH240041
3.	Parki Krajobrazowe	szt.	1 - „Orlich Gniazd”	1 - „Orlich Gniazd”
4.	Rezerваты	szt.	0	0
5.	Obszary chronionego krajobrazu	szt.	0	0
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	szt.	1 - „Wzgórze Gołonoskie”	1 - „Wzgórze Gołonoskie”
7.	Użytki ekologiczne	szt.	6 - „Bagna w Antoniowie”, - „Młaki nad Pogorią I”, - „Pogoria II”, - „Pustynia Błędowska”, - „Źródłiska w Zakawiu”, - „Uroczysko Zielona”	6 - „Bagna w Antoniowie”, - „Młaki nad Pogorią I”, - „Pogoria II”, - „Pustynia Błędowska”, - „Źródłiska w Zakawiu”, - „Uroczysko Zielona”
8.	Pomniki przyrody	szt.	19	19
Lasy				
9.	Lesistość miasta	%	23,3	23,3
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych				
10.	Jakość wód podziemnych	wg obowiązującej klasyfikacji	brak wyznaczonych punktów pomiarowo-kontrolnych	IV klasa (JCWPd 134, tereny przemysłowe)
11.	Jakość wód powierzchniowych	wg obowiązując	Stan/potencjał ekologiczny: - punkt Pagor - ujście do Przemszy - dobry,	Stan/potencjał ekologiczny: - punkt Pagor - ujście do Przemszy - dobry,

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA
OBOWIĄZYWANIA**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2013	2014
		ej klasyfikacji	<ul style="list-style-type: none"> - punkt Przemsza - powyżej ujścia Białej Przemszy - umiarkowany, - punkt Pogoria - Dąbrowa Górnicza most na ul. Gwardii Ludowej - słaby, - punkt Centuria - ujście do Białej Przemszy - dobry, - punkt Strumień Błędowski - ujście do Białej Przemszy - umiarkowany, - punkt Biała - ujście do Białej Przemszy - umiarkowany, - punkt Rakówka - ujście do potoku Bobrek - zły 	<ul style="list-style-type: none"> - punkt Przemsza - powyżej ujścia Białej Przemszy - umiarkowany, - punkt Pogoria - Dąbrowa Górnicza most na ul. Gwardii Ludowej - słaby, - punkt Centuria - ujście do Białej Przemszy - bardzo dobry, - punkt Strumień Błędowski - ujście do Białej Przemszy - umiarkowany, - punkt Biała - ujście do Białej Przemszy - umiarkowany, - punkt Rakówka - ujście do potoku Bobrek - zły
Gospodarka wodno-ściekowa				
12.	Zwodociągowanie miasta	%	99,2	99,2
13.	Skanalizowanie miasta	%	80,5	80,8
14.	Długość kanalizacji sanitarnej	km	133,5	161,0
15.	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków: - biologiczne: · z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	2 2	2 2
Ochrona powietrza atmosferycznego				
16.	Stężenie średnioroczne NO ₂	µg/m ³	- ul. 1000-lecia - 24,0	- ul. 1000-lecia - 24,5
17.	Stężenie średnioroczne SO ₂	µg/m ³	- ul. 1000-lecia - nie wykonywano pomiarów	- ul. 1000-lecia - nie wykonywano pomiarów
18.	Stężenie średnioroczne benzenu	µg/m ³	- ul. 1000-lecia - 2,0	- ul. 1000-lecia - 2,3
19.	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego	µg/m ³	- ul. 1000-lecia - 43,3 (przekroczenie wartości dopuszczalnej 40 µg/m ³)	- ul. 1000-lecia - 40,6 (przekroczenie wartości dopuszczalnej 40 µg/m ³)
20.	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 wynoszącej 50 µg/m ³	liczba	94	75

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2013	2014
21.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji - klasyfikacja strefy w której leży miasto	-	Aglomeracja Górnośląska - wg kryterium ochrony zdrowia: - dwutlenek azotu (NO ₂), - pył zawieszony PM10, - pył PM2,5, - benzo(a)piren (B(a)P)	Aglomeracja Górnośląska - wg kryterium ochrony zdrowia: - dwutlenek azotu (NO ₂), - pył zawieszony PM10, - pył PM2,5, - benzo(a)piren (B(a)P)
22.	Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń - pyłowe - gazowe	Mg/rok	270 836 3 545	336 938 3 288
Ochrona przed hałasem				
23.	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	- brak wykonywanych pomiarów przez WIOŚ	- brak wykonywanych pomiarów przez WIOŚ
Promieniowanie elektromagnetyczne				
24.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	- dzielnica Mydlice, przy ul. Chopina - 0,50 V/m - brak przekroczeń wartości dopuszczalnych	- centralna część Osiedla Lipskiego, w pobliżu ul. Cedlera - 0,64 V/m - brak przekroczeń wartości dopuszczalnych
Poważne awarie				
25.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	szt.	0 2 544 82	0 5 562 69
Gospodarka odpadami				
26.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	%	0,07	0,00
27.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	%	16,62	19,06
28.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne	%	100,00	100,00

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA
OBOWIĄZYWANIA**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2013	2014
	odpadów budowlanych i rozbiórkowych			
Nakłady inwestycyjne na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska				
29.	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem, w tym:	zł	230.961.236,16	272.749.050,54
	ochrona powietrza i klimatu	zł	427.824,27	297.358,41
	gospodarka ściekowa i ochrona wód	zł	182.398.439,60	183.750.158,87

5. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska priorytety, cele i zadania zgodne były z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa. Realizacja przyjętego Programu w miarę jego realizacji stwarza niekiedy problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych) jak i inne (np. zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa). Duża część zadań zawartych w Programie wpisuje się w pożądane przez ogół mieszkańców gminy kierunki - np. rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, zmniejszenie uciążliwości hałasu, odbudowa układów urbanistycznych, ochrona przeciwpożarowa. Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska zadania należy zauważyć:

- zrealizowane zostały (bądź są sukcesywnie na bieżąco realizowane) najważniejsze zadania w zakresie ochrony wód, ochrony przed hałasem, ograniczenia zanieczyszczenia powietrza i gospodarki odpadami,
- powodem braku realizacji niektórych zadań są zwłaszcza:
  - bieżąca ocena sytuacji i potrzeb na terenie gminy,
  - zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań na terenie gminy,
  - przesunięcie terminu realizacji zadania na kolejne lata,
  - braki środków finansowych na realizację niektórych zadań.

6. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.

Przeprowadzona analiza zakresu i stopnia realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza odbywała się w czasie obowiązywania tzw. II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Nadrzędnym, strategicznym celem obecnej polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Realizacja tego celu osiągana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska. W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisywać się będzie w osiąganie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Osiąganiu powyższych celów służyć ma realizacja następujących priorytetów i zadań, określona w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza:

1. Kierunki działań systemowych polegające na:

- uwzględnianiu zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzaniu środowiskowym,
- udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwoju badań i postępie technicznym,
- odpowiedzialności za szkody w środowisku,
- uwzględnianiu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym;

2. Ochrona zasobów naturalnych polegająca na:

- ochronie przyrody,
- ochronie lasów,
- ochronie powierzchni ziemi,
- ochronie zasobów kopalin;

3. Poprawa jakości środowiska polegająca na działaniach w obszarach:

- ochrona wód,
- ochrona powietrza,
- ochrona przed hałasem,
- oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego,
- gospodarka odpadami,
- energia odnawialna.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach - od krajowego do gminnego - jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie gminnym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd gminy oraz podmioty gospodarcze. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd gminny wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie gminy.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w pierwszych dwóch latach obowiązywania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza - do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- zadania w zakresie ochrony powietrza - modernizacja nawierzchni dróg, termomodernizacje budynków,
- zadania w zakresie ochrony przed hałasem - zmiany w organizacji ruchu drogowego, modernizacja i remonty dróg,
- zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej - budowa, rozbudowa oraz modernizacja sieci wodociągowo-kanalizacyjnej,
- zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi - selektywna zbiórka odpadów, ulepszanie wprowadzonego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- promowanie energii odnawialnej,
- prowadzenie edukacji ekologicznej w odniesieniu do wszystkich komponentów środowiskowych.

W czasie, jaki upłynął od zatwierdzenia Programu ochrony środowiska dla Miasta Dąbrowa Górnicza nastąpiły już pewne zmiany w przepisach. Niektóre z zadań obciążających samorząd gminy wymagają nakładów znacznych środków finansowych, co niejednokrotnie jest podstawową przyczyną braku ich realizacji. W tym przypadku ważną sprawą jest określenie priorytetów dla poszczególnych tematów zadań i określenie konieczności ich wykonania w określonym czasie.

Uzyskane dane pozwoliły zauważyć, że do tej pory nie podjęto się realizacji tylko kilku zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska. Większość z nich jest nadal w trakcie realizacji, natomiast część zadań zostało całkowicie zrealizowanych. Należy zwrócić uwagę na fakt, że zadania wyznaczone w Programie planowane były na cztery lata, dlatego też w ciągu dwóch kolejnych lat realizacji Programu - jednostki realizujące mogą podjąć te działania, które w analizowanym okresie nie były wykonywane.

Problemy z pełną realizacją zadań mają różne przyczyny. Za najważniejszą należy uznać brak dobrych i sprawdzonych rozwiązań prawnych, które sprzyjałyby kreowaniu przyjaznej środowisku strategii w ochronie i zarządzaniu środowiskiem, a także brak środków finansowych na realizację niektórych zadań.

Wśród najważniejszych problemów środowiskowych należy wymienić zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, natężenie hałasu, zagrożenie wód, zagrożenie środowiska gruntowego oraz

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA
NA LATA 2013-2017, ZA PIERWSZE DWA LATA OBOWIĄZYWANIA**

przyrody. Uzyskane dane pozwalają stwierdzić, iż większość z zadań realizowanych w Dąbrowie Górniczej powinno się kontynuować. Świadczy o tym fakt, iż spora część przedsięwzięć wykonywana na terenie miasta nadal jest w trakcie realizacji. Dlatego należy kontynuować zadania w zakresie wszystkich komponentów środowiska, a w szczególności tych, które stwarzają największe problemy.

8. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 - Warszawa 2008 r.
2. Program Ochrony Środowiska dla miasta Dąbrowa Górnicza na lata 2013-2017 z perspektywą na lata 2018-2020.
3. Sprawozdania opisowe z realizacji budżetu miasta Dąbrowa Górnicza za lata 2013 i 2014.
4. Sprawozdania wydziałowe Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej za lata 2013-2014 i I półrocze 2015 r.
5. Raporty o stanie środowiska w województwie śląskim za lata 2013-2014, WIOŚ Katowice.
6. Rejestr form ochrony przyrody prowadzony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.
7. <http://natura2000.mos.gov.pl>
8. www.stat.gov.pl - GUS.